

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 208 /2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίαση της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2017

Σύνθεση

Πρόεδρος: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Νικόλαος Καραγιώργης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Κωνσταντίνα Ε. Μαρίνου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Έγγραφο ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ. 956.1/30/913927/Σ.5126/14-7-2016 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας / Γενικού Επιτελείου Στρατού/Δνση Οικονομικού/1γ, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ερωτήματα: 1ο) Εάν έχει ο Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιοματικών τη δυνατότητα να πραγματοποιεί δαπάνες (πέραν αυτών των παγίων και υποχρεωτικού χαρακτήρα), χωρίς να έχουν εγκριθεί οι ισολογισμοί και απολογισμοί προηγούμενων οικονομικών ετών 2009 έως και 2015.

2ο) Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις (μεταξύ άλλων το άρθρο 30 παράγραφος 3 του ΝΔ 496/74, τα άρθρα 2,3 και 8 του ΑΝ 1563/50, το άρθρο 91 του Ν.4270/14 και την παράγραφο Β της απόφασης με αριθμό 873958/5-3-1955 ΥΕΘΑ (Α' 84), ποιές είναι οι έννομες συνέπειες που απορρέουν από την απουσία καταρτισμένων και εγκεκριμένων Ισολογισμών κατά τα τελευταία έτη

στον ΑΟΟΑ και ειδικότερα, εάν από τη μη κατάρτιση Ισολογισμού (από το 2009), στον οποίο, με βάση το νόμο, απεικονίζεται η περιουσία του Οργανισμού, επηρεάζονται τα ακόλουθα: (α) Η νομιμότητα των δαπανών, όταν αυτές δεν προβλέπονται από νόμο ή κανονιστική πράξη, αλλά εξυπηρετούν την κύρια αποστολή του, η οποία συνίσταται στην αξιοποίηση της περιουσίας του. (β) Η κατάρτιση, έγκριση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού, δεδομένου ότι το σύνολο, σχεδόν, των εσόδων και εξόδων συνδέονται, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με την περιουσιακή κατάσταση του Οργανισμού, στα πλαίσια εξυπηρέτησης της κύριας αποστολής του.

3 ο.) α) Έχοντας υπόψη την προβλεπόμενη, στην απόφαση με αριθμό 873958/5-3-1955 του ΥΕΘΑ, θεώρηση των Ενταλμάτων Πληρωμής από Υπηρεσία του ΑΟΟΑ, η οποία συνιστά προληπτικό διοικητικό έλεγχο και ως εκ τούτου, αποτελεί προϋπόθεση πραγματοποίησης των δαπανών του Οργανισμού, εάν: (α) Η θεώρηση ενταλμάτων πληρωμής από το ΤΕΕΔ προϋποθέτει τόσο έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας έκαστης δαπάνης όσο και έλεγχο αυτής σε σχέση με την επίπτωσή της στην περιουσία του ΑΟΟΑ, σύμφωνα με το εδάφιο δ, παράγραφος Α της υπ' αριθμ. 873958/5-3-1955 απόφασης ΥΕΘΑ, συνεκτιμώντας το άρθρο 15, παράγραφος 6 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ΑΟΟΑ (Α 101/1955), καθώς και ότι η διαχείριση της περιουσίας του Οργανισμού συνιστά την κύρια αποστολή του και, ως εκ τούτου, τη νόμιμη αιτία για την πραγματοποίηση των δαπανών του και ο έλεγχος που προηγείται της θεώρησης επί ενταλμάτων πληρωμής δεν καθορίζεται, κατά περιεχόμενο, στην οικεία διάταξη (παράγραφος Α, στοιχείο 1 της υπ' αριθμ. 873958/5-3-1955 απόφασης ΥΕΘΑ, εν αντιθέσει με τα διαλαμβανόμενα στα στοιχεία 13 έως 15, όπου ορίζεται ο απαιτούμενος έλεγχος, ως έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας. (β) Ο προβλεπόμενος, στην υπ' αριθμ. 873958/5-3-1955 απόφαση ΥΕΘΑ, έλεγχος επί της εν γένει διαχείρισης της περιουσίας του ΑΟΟΑ (και με ποιες αντίστοιχες αρμοδιότητες προληπτικού χαρακτήρα), καθίσταται ανενεργός, ελλείψει καταρτισμένου και εγκεκριμένου Ισολογισμού και Απολογισμού τα τελευταία έτη

4 ο.) Είναι σύμφωνη με την ισχύουσα νομοθεσία η άσκηση διοικητικού προληπτικού ελέγχου και η εκκαθάριση των δαπανών του ΑΟΟΑ από το ΤΕΕΔ, υπηρεσία εντός του ΑΟΟΑ, δοθέντος ότι ο έλεγχος αυτός ασκείται για τα ΝΠΔΔ, που ανήκουν στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, από

δημόσιες υπηρεσίες διοικητικά ανεξάρτητες από αυτά (άρθρα 89 και 146, παράγραφος 1 του ν. 4270/14 και άρθρο 11, παράγραφος 1 του ν.4337/15).

Για τα πιο πάνω ερωτήματα, το ΣΤ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ως εξής:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

1. Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α στην απόφαση 10 της 1154ης συνεδρίασης ΔΣ/ΑΟΟΑ και με αφορμή συζήτηση για την λήψη απόφασης διενέργειας δαπάνης μη παγίου ή υποχρεωτικού χαρακτήρα, τέθηκε το θέμα αν ο Οργανισμός νομιμοποιείται να πραγματοποιεί τέτοιες δαπάνες (πέραν των παγίων και υποχρεωτικού χαρακτήρα) με δεδομένο το γεγονός ότι από το έτος 2009 έως το έτος 2014 δεν έχουν συνταχθεί οι προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού (ισολογισμοί-απολογισμοί), όπως έχει διαπιστωθεί και από πραγματοποιηθείσες Ειδικές Οικονομικές Επιθεωρήσεις και αποφασίστηκε η υποβολή ερωτήματος για την έκδοση γνωμοδότησης από το ΝΣΚ αναφορικά με τη δυνατότητα ή μη του Οργανισμού να πραγματοποιεί δαπάνες (πέραν αυτών των παγίων και υποχρεωτικού χαρακτήρα), χωρίς να έχουν εγκριθεί οι ισολογισμοί και απολογισμοί προηγούμενων οικονομικών ετών 2009 έως και 2015.

2.Το Γενικό Επιτελείο Στρατού Διεύθυνση Οικονομικού/1γ απέστειλε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου στο ΥΠΕΘΑ το έγγραφο ερώτημα με αριθμό πρωτ. Φ. 956.1/30/913927/Σ.5126/14-7-2016, υπογεγραμμένο από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο οποίος ασκεί σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1β του ν. 2292/1995 εποπτεία στον ΑΟΟΑ, δια μέσου του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Στο αποσταλέν ερώτημα περιελήφθησαν, εκτός του ερωτήματος του ΑΟΟΑ και σειρά περαιτέρω ερωτημάτων της ΓΕΣ/ΔΟΙ/1γ του ΥΕΘΑ.

3.Στη συνέχεια, το Γενικό Επιτελείο Στρατού Διεύθυνση Οικονομικού/1γ, με το έγγραφο με αριθμό Φ.956.1/49/926938/Σ7370/9-11-2016 διαβίβασε στο ΝΣΚ συμπληρωματικά τις εγκρίσεις των προϋπολογισμών του ΑΟΟΑ και των αντίστοιχων αναμορφώσεών τους για τα έτη 2009-2016, τις Ειδικές Οικονομικές Επιθεωρήσεις με τις αντίστοιχες ρυθμιστικές διαταγές και ενημέρωσε ότι ο συνοπτικός προϋπολογισμός του έτους 2017 έχει ήδη

υποβληθεί στο ΓΛΚ, ενώ επίκειται και η αποστολή εκ μέρους του Οργανισμού και του αναλυτικού προϋπολογισμού του ιδίου έτους, προκειμένου να υποβληθεί για έγκριση στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

4. Από τα συμπληρωματικά αυτά στοιχεία, προκύπτει ότι οι προϋπολογισμοί του ΑΟΟΑ για τα έτη 2009,2010,2011 εγκρίθηκαν με εντολή του αρμόδιου Υφυπουργού από τον Προϊσταμένο της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων από την ΕΕ, Διεύθυνση 39^η ΝΠΔΔ Τμήμα Α', του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ενώ οι προϋπολογισμοί του ΑΟΟΑ για τα έτη 2012,2013,2014 2015 και 2016 εγκρίθηκαν από το αρμόδιο όργανο, δηλ τον εκάστοτε ΥΕΘΑ ή ΥΦΥΕΘΑ.

5. Οι αρχικώς εγκριθέντες προϋπολογισμοί του ΑΟΟΑ -που αναμορφώνονταν με αντίστοιχες εγκριτικές αποφάσεις- είχαν το εξής περιεχόμενο ως προς τα οικονομικά τους στοιχεία:

-2009:έσοδα: 9.981.600,00 - έξοδα: 24.982.000,00 -έλλειμμα 15.000.400,00 που θα καλυφθεί από το ταμειακό υπόλοιπο του προηγούμενου οικονομικού έτους.

-2010:έσοδα:10.171.000,00 - έξοδα: 29.386.500,00 - έλλειμμα 19.215.500,00 που θα καλυφθεί από το ταμειακό υπόλοιπο του προηγούμενου οικονομικού έτους.

-2011: έσοδα:7.851.000,00 -έξοδα: 26.2611.700,00- έλλειμμα 18.760.700,00 που θα καλυφθεί από τα χρηματικά διαθέσιμα του Οργανισμού που ανέρχονται την 31-8-2010 σε 37.814.391,24 ευρώ.

-2012:έσοδα: 6.446.300,00- έξοδα 6.446.300,00

-2013: έσοδα:5.766.300,00- έξοδα:5.766.300,00

-2014: έσοδα:7.776.700,00- έξοδα:7.776.700,00

-2015: έσοδα:8.792.600,00- έξοδα:8.792.600,00

-2016: έσοδα:6.505.100,00- έξοδα:5.306.800,00

6.Περαιτέρω, με το έγγραφο Φ.956.1/42/887430/Σ8783/30-11-2010 του Υπουργού Εθνικής Άμυνας προς τον ΑΟΟΑ, γνωστοποιήθηκε ότι κατά τη διενεργηθείσα στις 15-06-2009 και 14-01-2010 από το ΓΕΣ/ΔΕΛΟΕ Ειδική Οικονομική Επιθεώρηση στον Οργανισμό, διαπιστώθηκε η μη ορθή τήρηση του προβλεπόμενου από το π.δ. 205/1998 Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου και δόθηκαν συστάσεις για αποκατάσταση των παραλείψεων και παραβάσεων που διαπιστώθηκαν, ενώ επειδή καταγράφηκαν ξανά μετά από Ειδικές

Οικονομικές Επιθεωρήσεις με ημερομηνίες, 07-02-2012, 15-11-2012, 14-01-2013, 04-11-2013, 02-03-2015 παρατυπίες στη λειτουργία του ΑΟΟΑ, με το έγγραφο Φ956.1/24/862027/Σ7305/10-9-2014 του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας συνεστήθη η αποκατάσταση των παραλείψεων με την παροχή συγκεκριμένων οδηγιών και συστάσεων και η αποστολή των εκθέσεων στον Επίτροπο του ΕΣ και στην Εισαγγελία του Στρατοδικείου Αθηνών. Επισημάνθηκε μάλιστα ότι πρέπει να συνταχθεί άμεσα ο Κανονισμός Οικονομικών Υπηρεσιών ΑΟΟΑ, ο οποίος θα καθορίζει αναλυτικά τον τρόπο διεξαγωγής της λογιστικής και ταμειακής λειτουργίας του Οργανισμού, όπως προβλέπεται από το άρθρο 15 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας 7.Επίσης, με το έγγραφο του Υπουργού Εθνικής Άμυνας με αριθμό Φ956.1/36/837561/Σ7997/9-12-2015, που απευθύνεται στον ΑΟΟΑ και στις αρμόδιες διευθύνσεις του Γενικού Επιτελείου Στρατού, δόθηκαν συγκεκριμένες διαταγές-κατευθύνσεις προκειμένου να αποκατασταθούν όλες οι παρατηρήσεις που διαπιστώθηκαν κατά την Ειδική Οικονομική Επιθεώρηση στον ΑΟΟΑ, όπως για παράδειγμα, να συνταχθεί μητρώο παγίων και βιβλίο αποθήκης σύμφωνα με το π.δ. 205/1998, να δημιουργηθεί Μητρώο Δεσμεύσεων, να εκδοθεί απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, να υποβληθεί σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, προκειμένου ο ΑΟΟΑ να υπαχθεί στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να διενεργηθεί έλεγχος από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί των προβλεπόμενων από το ισχύον Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο του π.δ. 205/1998 κλπ.

8.Περαιτέρω, στο έγγραφο του Γραφείου Στρατιωτικού Νομικού Συμβούλου ΓΕΣ, Φ454.1/138/895693/Σ377/5 Νοεμβρίου 2015 αναφέρονται τα ακόλουθα: «Ο Οργανισμός νομιμοποιείται να πραγματοποιεί δαπάνες, πέραν των παγίων και υποχρεωτικού χαρακτήρα, υπό την τήρηση των διατάξεων του Ν.Δ.496/1974, ως ακολούθως: Οι προϋπολογισμοί υποβάλλονται στα αρμόδια όργανα προς έγκριση, ένα τουλάχιστον μήνα προ της έναρξης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται (άρθρο 4, παράγραφος 1). Εάν κατά την έναρξη του οικονομικού έτους δεν έχει εγκριθεί ο προϋπολογισμός από τα αρμόδια όργανα, η εκτέλεση του, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους αυτού, ενεργείται μέχρι ποσοστού 50% των αντίστοιχων πιστώσεων του προϋπολογισμού του λήξαντος οικονομικού έτους (άρθρο 4, παράγραφος 2). Ο ΑΟΟΑ νομιμοποιείται να πραγματοποιεί δαπάνες εφόσον προβλέπονται

από διάταξη νόμου ή συντελούν στην επίτευξη του σκοπού του Οργανισμού και υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι υφίσταται σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό και έχει ληφθεί σχετική απόφαση του ΔΣ. Ειδικότερα, οι δαπάνες συντήρησης των κτιρίων που ανήκουν στην ιδιοκτησία του ΑΟΟΑ και εκμισθώνονται σε τρίτους, ανταποκρίνονται στην εκπλήρωση νόμιμων υποχρεώσεων του Οργανισμού ως εκμισθωτή και συνδέονται εμμέσως με την υλοποίηση του σκοπού του, στο βαθμό που συμβάλλουν στη διατήρηση των προερχομένων από ενοίκια πόρων του. Εν προκειμένω, η πραγματοποίηση αυτών των δαπανών εξαρτάται ευθέως από την ύπαρξη σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό, προϋποθέτει σχετική απόφαση του ΔΣ και δεν συνδέεται με τη μη έγκριση ισολογισμού και απολογισμού προηγούμενων οικονομικών ετών. Οι πάγιες δαπάνες υποχρεωτικού χαρακτήρα καθορίζονται από τις συνδυαστικές διατάξεις του άρθρου 9 του ΠΔ 113/2010, των παραγράφων 6 και 8 του άρθρου 66 του Ν. 4270/2014, καθώς και από τη Φ.956.1/15/4340/6-2-93 απόφαση του ΥΕΘΑ (Β' 155), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Το ΔΣ/ΑΟΟΑ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει την έγκριση και εκτέλεση έκαστης δαπάνης με την προϋπόθεση ύπαρξης πίστωσης (εγκεκριμένος Π/Υ), η οποία (δαπάνη) ελέγχεται υποχρεωτικά ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα της από το αντίστοιχο τμήμα ελέγχου και εκκαθάρισης δαπανών. Οι τελευταίες εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού είναι αυτές του 2008. Εκκρεμούν για υποβολή και έγκριση οι Απολογισμοί και Ισολογισμοί Περιουσιακής Κατάστασης και Χρηματικής Διαχείρισης του ΑΟΟΑ για τα έτη 2009 έως και 2015. Ο Νομικός Σύμβουλος της εταιρείας «Συνεργαζόμενοι Ορκωτοί Λογιστές ΣΟΛ ΑΕ Crowe Horwath», με την από 15 Οκτ 15 Γνωμοδότησή του, διατυπώνει την άποψη ότι είναι δυνατή η πραγματοποίηση δαπανών από τον ΑΟΟΑ, πέραν των παγίων και υποχρεωτικού χαρακτήρα, εφόσον έχει συνταχθεί και εγκριθεί ο Προϋπολογισμός του, ακόμα και αν δεν έχουν συνταχθεί οι λοιπές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτη 2009-2014.»

9.Τέλος, η αρμόδια Εισαγγελία του Στρατοδικείου Αθηνών γνωστοποίησε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ΥΕΘΑ του ΝΣΚ ότι διαβιβάσθηκε: α)στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, ο φάκελος αναφορικά ιδίως με φερόμενη παράλειψη υποβολής φορολογικής δηλώσεως εκ μέρους του ελεγχόμενου ΑΟΟΑ στην αρμόδια ΔΟΥ σχετικά με εισοδήματα από τόκους δανείων και

ΦΑΠ/Ε9 προ του έτους 2012 καθώς και τη φερόμενη μη τήρηση βιβλίου απογραφών και ισολογισμού κατ' άρθρο 27 π.δ. 186/92(ΚΒΣ), και β)στην Εισαγγελία Ναυτοδικείου Πειραιώς ο φάκελος με κύριο αντικείμενο την μη εύτακτη-σύμφωνη με το π.δ. 205/98 αφενός μεν, αποτύπωση των παγίων και αποθεμάτων του Αυτόνομου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών (ΑΟΟΑ) κατόπιν απαιτούμενης απογραφής, ιδίως από έτους 2012 και εφεξής, αφετέρου δε, τήρηση Μητρώου Παγίων και Βιβλίου Αποθήκης, καθώς και την παράλειψη τήρησης Μητρώου Δεσμεύσεων σχετικά με την ανάληψη δαπανών, και ως παραμετρική διαπίστωση την προβληματική σύνταξη οικονομικών καταστάσεων ετών 2012, 2013..»

10.Ενόψει των παραπάνω, υποβλήθηκαν στο ΝΣΚ για έκδοση γνωμοδότησης τα προαναφερθέντα ερωτήματα.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το νομικό πλαίσιο που διέπει την υπόθεση είναι το ακόλουθο:

11.Στα άρθρα 1,2,3,14 και 15 του α.ν. 1563/1950 «Περί ιδρύσεως Αυτόνομου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος» (Α' 254), ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2113/1952 (Α'126), προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

1.Συνιστάται αυτόνομος οργανισμός, αποτελών νομικόν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου με έδραν τας Αθήνας και υπό την επωνυμίαν «Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιωματικών του Στρατού, Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος» (Α.Ο.Ο.Α.). Η ανωτέρα εποπτεία αυτού ανήκει εις τον Υπουργόν της Εθνικής Αμύνης.

Άρθρο 2

1.Σκοπός του Οργανισμού τούτου είναι η παροχή ιδιοκτήτου κατοικίας, εκ τριών έως πέντε δωματίων, επί αυτοτελούς οικοδομής ή επί ορόφου οικοδομής, ή διαμερίσματος ορόφου, εις στερουμένους τοιαύτης Αξιωματικούς και Ανθυπασπιστάς του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος εις στερουμένους τοιαύτης Αξιωματικούς και Ανθυπασπιστάς...

Άρθρο 3

Προς εκπλήρωσιν του σκοπού του, ο ΑΟΟΑ προβαίνει: α. Εις παραχώρησιν προς τους δικαιούχους οικοπέδου.....β "Στη χορήγηση στεγαστικών δανείων για αγορά..... γ. Εις την ανέγερσιν κατοικιών (μονοκατοικιών ή

πολυκατοικιών) επί ιδιοκτητών οικοπέδων του ΑΟΟΑ..... "δ. Στην επιδότηση από ίδιους πόρους ποσοστού ή του συνόλου του επιτοκίου στεγαστικού δανείου[όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν.δ. 89/1973 (Α' 160) και συμπληρώθηκε με το άρθρο 18 παρ. 1 ν. 3648/2008 (Α' 38)].

Άρθρο 14

1. Το Διοικητικόν Συμβούλιον έχει άπασαν την Διοίκησιν του Α.Ο.Ο.Α. και την διαχείρισιν της περιουσίας αυτού, κατά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου και των εις εκτέλεσιν αυτού εκδοθησομένων Βασιλικών Διαταγμάτων και ειδικών Κανονισμών. 2...

Άρθρο 15

Δι' ειδικών Κανονισμών καταρτιζομένων υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΟΟΑ και κυρουμένων δια Βασιλικών Διαταγμάτων προκαλουμένων υπό του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, θέλουσι καθορισθή, α) Αι λεπτομέρειαι της Διοικήσεως και διαχειρίσεως της περιουσίας του ΑΟΟΑ,δ) Τα της κατάρτισεως και εγκρίσεως του Προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων και του απολογισμού διαχειρίσεως της εν γένει περιουσίας του Οργανισμού. ε) Τα της ταμειακής και λογιστικής υπηρεσίας του Οργανισμού.....»

12. Στο άρθρο 5 του Ν.Δ. 2906/1954 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Α.Ν. 1563/1950» (Α' 155) προβλέπεται ότι:

Άρθρο 5 «1. Διά την άσκησιν ελέγχου επί των δαπανών και της εν γένει διαχειρίσεως της περιουσίας του Α.Ο.Ο.Α. συγκροτείται παρ' αυτώ Υπηρεσία Τακτικού Ελέγχου εξ Αξιωματικών του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος αποσπωμένων κατά προτίμησιν εκ των Σωμάτων Οικονομικών Υπηρεσιών ή Ελέγχου.

2. Αι λεπτομέρειαι της συγκροτήσεως και λειτουργίας της κατά τα άνω συνιστωμένης Υπηρεσίας Ελέγχου θέλουσι καθορισθή δι' αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, εκδιδομένης κατόπιν εισηγήσεως του Δ.Σ. του Α.Ο.Ο.Α.».

13. Βάσει των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 5 του ν.δ. 2906/1954 εκδόθηκε η απόφαση του ΥΕΘΑ με αριθμό 873958/5-3-1955 (Α' 84), με την οποία ορίστηκαν τα εξής:

«Α) Δια την λεπτομερή και συνεχή άσκησιν ελέγχου των διαχειριστικών πράξεων του Α.Ο.Ο.Α. και της εν γένει διαχειρίσεως της περιουσίας αυτού, συνιστάται παρ' αυτώ υπηρεσία Ελέγχου υπό τον τίτλον «ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ ΔΑΠΑΝΩΝ», υπαγόμενον απ' ευθείας εις την Γενικήν Διεύθυνσιν τούτου και απαρτιζομένη εξ' Αξ/κων του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος....Εις το τμήμα τούτο προορισμός του οποίου είναι η άσκησις ελέγχου επί πάσης διαχειριστικής πράξεως από απόψεως νομιμότητος, προβλέψεως εν τω Προϋπολογισμῷ υπάρξεως των κεκανονισμένων δικαιολογητικών και ακριβείας ποσού και γενικῶς επί της εν γένει διαχειρίσεως της περιουσίας του Α.Ο.Ο.Α., ανάγονται ειδικώτερον αι εξής αρμοδιότητες και ευθύναι: 1)Ο έλεγχος και η θεώρησις προ της εκτελέσεως των απάντων των υπό του Λογιστηρίου του Α.Ο.Ο.Α. εκδιδομένων προς τακτοποίησιν δαπανών ενταλμάτων, επιταγών ή εντολών πληρωμής και των συνοδευόντων ταύτα δικαιολογητικών. 2)Ο έλεγχος και η θεώρησις εν τω σχεδίῳ απάντων των υπό των διαφόρων υπηρεσιῶν του ΑΟΟΑ συντασσομένων εγγράφων πάσης φύσεως δι' ὧν αναλαμβάνονται υποχρεώσεις του ΑΟΟΑ απέναντι τρίτων.9)Η άσκησις τακτικού ελέγχου της Ταμιακῆς Υπηρεσίας ως και της Διαχειρίσεως υλικῶν της Κεντρικῆς Υπηρεσίας ως και των Παραρτημάτων του ΑΟΟΑ.12)Ο έλεγχος των υπό του Λογιστηρίου ενεργουμένων λογιστικῶν εγγράφων και η παρακολούθησις της κανονικῆς καταχωρήσεως εις τε τα κύρια και βοηθητικά βιβλία. 13)Η παρακολούθησις της εκτελέσεως του Προϋπολογισμοῦ και ο έλεγχος περί του εάν δια πάσαν πραγματοποιουμένην δαπάνην υπάρχει πρόβλεψις εν τῷ Προϋπολογισμῷ και δεν εξηντλήθη η σχετικῆ πίστωσις. 14)Ο έλεγχος και η θεώρησις γενικῶς από απόψεως νομιμότητος παντός εγγράφου έχοντος σχέσιν προς την Οικονομικὴν Υπηρεσίαν του ΑΟΟΑ,16)Η τήρησις των δια την διεξαγωγήν της Υπηρεσίας του Τμήματος αναγκαιούντων βιβλίων και η συνεχῆς ενημέρωσις τούτων. 17)Πάσα ἄλλη αρμοδιότης και ευθύνη, αἰτίνες έχουσιν σχέσιν προς την άσκησιν ελέγχου επί των δαπανῶν και της εν γένει διαχειρίσεως της περιουσίας του ΑΟΟΑ και αἰτίνες καθορισθήσονται δι εκδοθησομένου ειδικοῦ κανονισμοῦ Εσωτερικῆς Υπηρεσίας του Τμήματος τούτου συμφώνως προς το άρθρον 15 του ΑΝ1563/1950.

Β)Δια τον έλεγχον των υπό της Λογιστικῆς Υπηρεσίας του ΑΟΟΑ καταρτιζομένων εις το τέλος εκάστης χρήσεως ετησίων ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ και ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ μετά των οικείων αναλύσεων των αποτελεσμάτων χρήσεως και απογραφῆς των περιουσιακῶν στοιχείων, καθ' ἑκαστον έτος συνιστάται δια διαταγῆς ημῶν εκδιδομένης τη προτάσει του ΔΣ του ΑΟΟΑ. Επιτροπή

αποτελούμενη εκ τριών ανωτέρων Αξ/κων προερχομένων εκ των Οικονομικών Υπηρεσιών ή Ελέγχου του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος υπό την Προεδρείαν του αρχαιότερου, και ενός ανωτέρου υπαλλήλου της Τραπέζης της Ελλάδος οριζομένου υπό ταύτης τη αιτήσσει του ΑΟΟΑ.

Η έκθεσις της Επιτροπής υποβάλλεται εις το Υπουργείον Εθνικής Αμύνης υπό του Προέδρου αυτής.».

14. Στο άρθρο 3,11, 15 και 18 του Β. Διατάγματος της 9^{ης} Απριλίου 1955 «Περί κυρώσεως του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Αυτονόμου Οικοδομικού Οργανισμού Αξιωματικών» (Α'101), με το οποίο κυρώθηκε ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας ΑΟΟΑ. ορίστηκε ότι:

Άρθρον 3 «Το Δ.Συμβούλιο διοικεί τον Οργανισμόν, διαχειρίζεται και διαθέτει την περιουσίαν αυτού, εντέλλεται την ενέργειαν δαπανών και πληρωμών και αποφασίζει περί πάσης υποθέσεως αφορώσης την εξυπηρέτησιν των συμφερόντων του Οργανισμού και την εκπλήρωσιν εν γένει του σκοπού του. Ειδικώτερον εγκρίνει τον ετήσιον προϋπολογισμόν και απολογισμόν αυτού...εγκρίνει πάσας τας δαπάνας του Οργανισμού και έχει την εν γένει ανωτέραν εποπτείαν και παρακαλούθησιν των υπηρεσιών του Οργανισμού, λαμβάνον και υποδεικνύον παν μέτρον δυνάμενον να καταστήσῃ αρτιωτέραν την εκπλήρωσιν των σκοπών του.»

Άρθρον 11 «1.Ο Γενικός Διευθυντής του ΑΟΟΑ προϊστάται των υπηρεσιών αυτού και έχει την γενικήν διεύθυνσιν των καθ' ἑκαστα υπηρεσιών συντονίζων την λειτουργίαν αυτών. 2.Ειδικώτερον ο Γεν.Διευθυντής ...θ)Εισηγείται εις το Δ.Σ. τον απολογισμόν, ισολογισμόν και προϋπολογισμόν του ΑΟΟΑ εντός των καθωρισμένων εις τον οικείον Κανονισμόν Λογιστικής Υπηρεσίας Προθεσμιών....»

Άρθρον 15. «Διεύθυνσις Οικονομικών Υπηρεσιών «Εις την αρμοδιότητα των Οικονομικών Υπηρεσιών υπάγονται: 1.Η παρακολούθησις και ο έλεγχος γενικώς της ακριβούς διαχειρίσεως των εσόδων και εξόδων του Οργανισμού.... 2..... 3.Η συγκέντρωσις των εγγράφων και η τήρησις του ημερολογίου βιβλίου απογραφής και Ισολογισμού, Καθολικού και λοιπών λογιστικών βιβλίων. 4.Η σύνταξις του Γενικού Ισολογισμού, του Προϋπολογισμού και του Απολογισμού του Οργανισμού, ους υποβάλλουν δια του Γενικού Διευθυντή εις το Δ.Σ. ...6.Η παρακολούθησις και η θεώρησις προ πάσης εκτελέσεως πάσης εντελλομένης δαπάνης, του Δντου των Οίκων. Υπηρεσιών όντος προσωπικώς υπευθύνου

δια το νόμιμον αυτής και την ύπαρξιν σχετικής προβλέψεως εν τω Προϋπολογισμῷ. ... 11. Η συγκέντρωσις απάντων των στοιχείων προς καταρτισμόν του προϋπολογισμού εντός του τεταγμένου χρόνου και υποβολή αυτού εις ΔΣ... ... 13. Η επιμέλεια δια την σύνταξιν του προϋπολογισμού και την ομαλήν εξέλιξιν αυτού. ...»

Άρθρον 18. «Τμήμα Ελέγχου και Εκκαθαρίσεως Δαπανών 1. Εις την αρμοδιότητα του τμήματος τούτου υπάγονται: α) Ο προληπτικός έλεγχος επί των δαπανών. β) Η εκκαθάρισις των πεπραγμένων των διαχειρίσεων χρηματικού, υλικού και παντός ατόμου διαχειριζόμενου χρήματα και υλικά του ΑΟΟΑ... ε) Η εξακρίβωσις δι' εκτάκτων, τακτικών και ειδικών επιθεωρήσεων της νομίμου λειτουργίας των διαχειρίσεων του ΑΟΟΑ. 2. Το Τμήμα Ελέγχου είναι ανεξάρτητον υπαγόμενον απ' ευθείας εις τον Γεν. Διευθυντήν.».

15. Στα άρθρα 19,75 και 108 του ν.δ. 721/1970 «Περί Οικονομικής μερίμνης και Λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων» (ΦΕΚ Α 251) ορίζεται ότι:

Άρθρο 19

«1. Την ανωτάτην οικονομικήν εξουσίαν εν των Υπουργείου Εθνικής Αμύνης ασκεί ο Υπουργός, συμφώνως προς τας γενικάς διατάξεις περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού και τας ειδικάς διατάξεις του παρόντος. 2. Η Οικονομική εξουσία δύναται ... να μεταβιβάζεται ... εις κεντρικά και περιφερειακά όργανα της Διοικήσεως των Ενόπλων Δυνάμεων».

Άρθρον 75 ΕΛΕΓΧΟΣ

Έλεγχος οικονομικής μερίμνης και λογιστικού

1. Ο έλεγχος των Υπηρεσιών και των οργάνων, δι' ων εκδηλούται η οικονομική μέριμνα, ενεργείται συμφώνως προς τας διατάξεις του Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού, του παρόντος και των εις εκτέλεσιν αυτού εκδιδομένων Β. Διαταγμάτων και Γενικών και Ειδικών Κανονισμών. ...

Άρθρο 108

«1...3. Επί θεμάτων, περί ων δεν προβλέπει το παρόν ... εφαρμόζονται αι ισχύουσαι διατάξεις περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού».

16. Περαιτέρω, στα άρθρα 1,3,7,15,30 και 31 του ν.δ. 496/1974 Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Α' 204) [όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με το νδ.220/74(Α'367), τον ν.250/76(Α15), τον ν.369/76(Α'164) και τα εκτελεστικά π.δ.465/75, 470/75

(Α'148), 471/75,584/75(Α1), 656/75(Α217),697/76(Α'355) και 698/76(Α'255)]
ορίζονται τα παρακάτω:

Άρθρο 1-Γενικά διατάξεις

1. Η διοίκηση των εσόδων, εξόδων και κεφαλαίων ως και το Λογιστικόν των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, διέπονται υπό των διατάξεων του παρόντος...2. ...3. Ο Υπουργός των Οικονομικών ασκεί οικονομικόν έλεγχον επί της διαχειρίσεως των κεφαλαίων εν γένει και της περιουσίας των ν.π.δ.δ δια των αρμοδίων Κεντρικών ή Περιφερειακών οργάνων...4. Ωσαύτως έλεγχον ασκεί και ο εποπτεύων κατά περίπτωσιν Υπουργός.

Άρθρο 3-Έννοια και περιεχόμενο του Προϋπολογισμού

1.Προϋπολογισμός είναι η διοικητική πράξις, δι' ης προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων-πιστώσεων του Ν.Π.Δ.Δ. δι' έκαστον οικονομικόν έτος. Εις τον προϋπολογισμόν περιλαμβάνονται τα προβλεπόμενα έσοδα και έξοδα εν οίς και τα αφορώντα εις την κίνησιν των κεφαλαίων, εμφανιζομένων υπό ιδίους κωδικούς αριθμούς. Υπό ίδιον τμήμα εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού εγγράφονται τα εκ του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων προερχόμενα ποσά..... 5.Εις ειδικόν πίνακα εμφανίζεται το προβλεπόμενον ταμειακόν υπόλοιπον του προηγούμενου οικονομικού έτους, εις ο αναφέρεται ο υπό έγκρισιν προϋπολογισμός..

Άρθρο 7-Έξοδα

1. Έξοδα του προϋπολογισμού είναι αι, κατά την διάρκεια του οικονομικού έτους εις ο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, πραγματοποιούμεναι πληρωμαί εις βάρος των πιστώσεων αυτού, ασχέτως του χρόνου καθ' ον εδημιουργήθη η προς πληρωμήν υποχρέωσις. Ως χρόνος πραγματοποιήσεως της πληρωμής νοείται ο της εξοφλήσεως του οικείου τίτλου.».

Άρθρο 15-Ταμειακή διαχείρισις νπδδ

«... 4.Αι διατάξεις του άρθρου 98 του ν.δ. 321/1969 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού», ως και κείμεναι ειδικά διατάξεις δια των οποίων προβλέπεται η είσπραξις εσόδων ΝΠΔΔ υπό ετέρων οργάνων, διατηρούνται εν ισχύι.» [η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 369/1974 (Α164)].

Άρθρο 30- Κατάρτισις Απολογισμού και Ισολογισμού

«1.Τα Ν.Π.Δ.Δ. καταρτίζουν απολογισμόν εσόδων και εξόδων, περιλαμβανομένης εν αυτώ και της κινήσεως κεφαλαίων ως και ισολογισμόν χρηματικήν διαχειρίσεως εκάστου οικονομικού έτους τους οποίους

υποβάλλουν, μετά των σχετικών αναλυτικών εκθέσεων, μέχρι τέλους Ιουνίου του επομένου έτους εις τα αρμόδια δια την έγκρισιν του προϋπολογισμού των όργανα. Τα όργανα ταύτα, αφού διαπιστώσουν την εντός των εγκριθεισών πιστώσεων εκτέλεσιν του προϋπολογισμού, εγκρίνουν τον απολογισμόν, μέχρι τέλους του αυτού έτους. 2.Ο απολογισμός εσόδων και εξόδων εκάστου έτους απεικονίζει τα αποτελέσματα της εκτελέσεως του προϋπολογισμού του αντιστοίχου έτους ειδικώτερον δε εμφανίζει, κατά στήλας και κατά την εν τω προϋπολογισμώ τάξιν: α)τα αρχικώς προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα, β)τας γενομένας μεταγενεστέρας συμπληρώσεις και τροποποιήσεις τούτων, γ)τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα, δ)τα επί πλέον ή επί έλαττον πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα και ε)το πλεόνασμα ή έλλειμμα. 3.Ο ισολογισμός χρηματικής διαχειρίσεως εμφανίζει: α)Τα τελικά υπόλοιπα των διαθεσίμων κεφαλαίων και του λογαριασμού ταμιακής διαχειρίσεως τα προκύψαντα εκ της εκτελέσεως των προϋπολογισμών των προηγούμενων ετών, μέχρι της ενάρξεως του έτους εις το οποίον αναφέρεται ο ισολογισμός, β)την κατά παράτασιν εκτέλεσιν του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, ως και την μέχρι 31^{ης} Δεκεμβρίου εκτέλεσιν του προϋπολογισμού εις τον οποίον αναφέρεται ο ισολογισμός, γ)την κίνησιν των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών και δ)το, κατά την 31^{ην} Δεκεμβρίου του έτους εις το οποίον αναφέρεται ο ισολογισμός, νέον υπόλοιπον εκ των διαθεσίμων κεφαλαίων, του λογαριασμού ταμιακής διαχειρίσεως, ως εκ των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών. Εις τον ισολογισμόν επισυνάπτονται αναλυτικοί πίνακες των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών, ως και του τυχόν εις δικαιολογητικά χρηματικού υπολοίπου. 4.Δια των κατά την παράγραφον 6 του άρθρου 24 του παρόντος κανονισμού ταμιακής και λογιστικής υπηρεσίας, δύναται να καθορίζεται, όπως τα Ν.Π.Δ.Δ. καταρτίζουν ισολογισμόν της εν γένει περιουσιακής καταστάσεως τούτων. Δια των αυτών κανονισμών, ρυθμίζονται τα της διενεργείας απογραφής των εν γένει περιουσιακών στοιχείων, αποτιμήσεως τούτων, αποσβέσεως των στοιχείων του ενεργητικού καταρτίσεως του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως, ως και πάσα λεπτομέρεια σχετιζομένη με την κατάρτισιν του ισολογισμού περιουσιακής καταστάσεως. [όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν. 369/76(Α'164)].

Άρθρο 31

«Τα του ελέγχου του Απολογισμού και Ισολογισμού διέπονται υπό των διατάξεων του Ν.Δ. 1265/72 «περί ελέγχου των δαπανών του Κράτους, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των άλλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ως και των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και παρακολουθήσεως των εσόδων των.».

17. Με το άρθρο 25 του ν.2292/1995 ορίστηκε ότι «Στον ΥΕΘΑ διαμέσου του ΓΕΕΘΑ ή των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων, υπάγονται διοικητικά ή εποπτεύονται οι παρακάτω Οργανισμοί, Νομικά Πρόσωπα και Υπηρεσίες:....β) Διά του ΓΕΣ:....3) Ο Αυτόνομος Οικοδομικός Οργανισμός Αξιωματικών».

18.Στα άρθρα 1 και 3 του π.δ. 205/1998 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» ορίζεται ότι:

Άρθρο 1

«Το περιεχόμενο του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ορίζεται ως κατωτέρω, τα μέρη Πρώτο έως και Πέμπτο».

Άρθρο 3

«Το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο του άρθρου 1 του παρόντος Π.Δ. όπως συμπληρώνεται με το προηγούμενο άρθρο 2, εφαρμόζεται από όλα τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, που υποχρεούνται να καταρτίζουν προϋπολογισμό και να παρακολουθούν την εκτέλεση του με βάση τις διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού ως εξής:...».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.3

ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

3.3.10 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Παρ. 3.3.100 Σύντομη εισαγωγή

«1.Η οικονομική διαχείριση των ΝΠΔΔ διενεργείται, παρακολουθείται και ελέγχεται με βάση την ισχύουσα για το Δημόσιο Λογιστικό νομοθεσία. Τα οικονομικά μεγέθη της διαχειρίσεως των ΝΠΔΔ αποτυπώνονται με την απλογραφική μέθοδο προϋπολογιστικώς στον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και απολογιστικώς στον απολογισμό εσόδων και εξόδων. 2. ...».

Παρ. 3.3.101 Εννοιολογικές επισημάνσεις-Κωδικοαρίθμηση λογαριασμών Δημοσίου Λογιστικού

«1.Προϋπολογισμός είναι η διοικητική πράξη με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια εξόδων-πιστώσεων του ΝΠΔΔ για κάθε

οικονομικό έτος. Στον προϋπολογισμό περιλαμβάνονται τα προβλεπόμενα έσοδα και έξοδα μεταξύ των οποίων και αυτά που αφορούν την κίνηση κεφαλαίων, εμφανιζομένων με ιδιαίτερους κωδικούς αριθμούς. ... 2.Ο προϋπολογισμός κάθε ΝΠΔΔ μαζί με την εισηγητική έκθεση καταρτίζεται και υποβάλλεται ένα τουλάχιστον μήνα, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται, για έγκριση από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα...».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Οι οικονομικές καταστάσεις είναι πίνακες στους οποίους εμφανίζονται τα στοιχεία του ισολογισμού και ορισμένων άλλων λογαριασμών των ΝΠΔΔ, κεφαλαιώδους σημασίας. ...Οι οικονομικές καταστάσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο αυτό είναι οι εξής: Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσεως. Η κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως. Ο πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων. Η κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμεταλλεύσεως. Το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως....».

19. Στα άρθρα 1,34,38,45 και 53 του ν.4129/2013 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» (Α 52) ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1 Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1.Το Ελεγκτικό Συνέδριο: α)Ασκή τον προβλεπόμενο από το άρθρο 98 παρ. 1 περίπτωση α του Συντάγματος έλεγχο των δαπανών του Κράτους, ... και των άλλων νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν. β)Διενεργεί υποχρεωτικά κατασταλτικό έλεγχο σε όλους τους λογαριασμούς ή τους απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης,...

Άρθρο 34 Προληπτικός έλεγχος δαπανών λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.

1.Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η άσκηση και προληπτικού ελέγχου δαπανών ορισμένων Ν.Π.Δ.Δ. ή και ορισμένης κατηγορίας αυτών...».

Άρθρο 38 Κατασταλτικός έλεγχος λογαριασμών και απολογισμών- Όργανα- Διαδικασία άσκησης αυτού

«1.Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, των απολογισμών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού από τον Επίτροπο της Υπηρεσίας Επιτρόπου της Κεντρικής Υπηρεσίας ή των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγονται έως την ημερομηνία αυτή. Αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έως άνω καθορισμό των αρμοδιοτήτων, επιλύονται κάθε φορά με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου...»

Άρθρο 45 Συνέπειες μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής λογαριασμών

1. Αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες που προβλέπονται στα προηγούμενα άρθρα, το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορεί να επιβάλει στον υπόλογο χρηματική ποινή μέχρι το ποσό των μηνιαίων αποδοχών του και συγχρόνως τον καλεί να υποβάλει τους λογαριασμούς του μέσα σε προθεσμία που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πρόσκλησης...5. Αν ο υπόλογος εμμένει στη μη υποβολή των λογαριασμών, διατάσσεται με πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου η σύνταξη των λογαριασμών από υπάλληλο του με δαπάνη του υπολόγου, εφόσον η διοίκηση δεν έχει ήδη προβεί οίκοθεν στη σύνταξη τους. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από αίτηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να επιβληθεί στον υπόλογο η προσωρινή ή η οριστική απόλυση του από την υπηρεσία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις....

Άρθρο 53 Έλεγχος απολογισμών λοιπών ΝΠΔΔ και άλλων νομικών προσώπων «1.Κατά τον έλεγχο των απολογισμών των λοιπών ΝΠΔΔ και των άλλων ελεγχόμενων φορέων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν τον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, με κοινές αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού και των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο έλεγχος της διαχείρισης των ΝΠΔΔ να ενεργείται στο Κατάστημα τους, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι. 4.Κάθε δημόσια υπηρεσία υποχρεούται να ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο τη σύσταση ή κατάργηση κάθε ΝΠΔΔ ή άλλου φορέα που τελεί υπό την εποπτεία της.».

ΓΧ

20. Με την απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου με αριθμό ΦΓ8/28530/2015 (Β 1508) προσδιορίστηκαν οι οικονομικές καταστάσεις και επισυναπτά δικαιολογητικά και στοιχεία που υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για τον κατασταλτικό έλεγχο των ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και Ειδικών Λογαριασμών. Μεταξύ των δικαιολογητικών αυτών περιλαμβάνονται και οι απολογισμοί και ισολογισμοί που συντάσσονται κάθε χρόνο.

21. Περαιτέρω, στα άρθρα 14, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 31, 49, 51, 54, 62, 63, 69Γ, 89, 91, 169 του ν. 4270/2014 Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις (Α' 143) προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 14 Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, οι κάτωθι όροι έχουν την ακόλουθη έννοια: «α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του [Η περ. α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 4337/2015 (Α' 129)].

β. Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει τρία υποσύνολα, εφεξής αποκαλούμενα υποτομείς: της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), σύμφωνα με τους κανόνες και τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). Οι φορείς εκτός Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται στους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης (εφεξής «λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης»), προσδιορίζονται, ανά υποτομέα, από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και αποτελούν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ή από ΟΤΑ.

«γ. Υποτομέας της Κεντρικής Κυβέρνησης: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές που έχουν νομική προσωπικότητα, εφόσον τα παραπάνω περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, αλλά δεν ανήκουν στους υποτομείς των ΟΤΑ και των ΟΚΑ.» [η περ. γ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ. 3 Ν. 4337/2015 (Α' 129/2015)]

Στα άρθρα 20 και 21 ορίζεται η αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, για το γενικό συντονισμό και για την εποπτεία των οικονομικών (μεταξύ άλλων) και των λοιπών φορέων «του Δημόσιου Τομέα, ειδικότερα δε, για την άσκηση εποπτείας και έλεγχου στη διαχείριση των εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, το δε Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, επικουρεί τον Υπουργό Οικονομικών στις αρμοδιότητές του αυτές.

Άρθρο 22 Υπουργοί και Λοιποί Επικεφαλής Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης
«Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου, κάθε Υπουργός και κάθε επικεφαλής φορέα Γενικής Κυβέρνησης έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

.... ζ.Παρακολουθεί και καθοδηγεί τους εποπτευόμενους φορείς για την κατάρτιση των σχετικών προϋπολογισμών μέσα στα ανώτατα όρια του εκάστοτε ισχύοντος Μ.Π.Δ.Σ. και για την ορθή εκτέλεση τους. ... θ.Εκπονεί και υποβάλλει εκθέσεις εκτέλεσης προϋπολογισμού του Υπουργείου του ή του φορέα που προϊστάται ή διοικεί και των εποπτευόμενων φορέων του, σύμφωνα με τις οδηγίες και εντός του χρονικού πλαισίου που θέτει το ΓΛΚ. Ι.Εκπονεί και υποβάλλει χρηματοοικονομικές αναφορές του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων φορέων του και εκθέσεις σύμφωνα με τις οδηγίες και εντός του χρονικού πλαισίου που θέτει το ΓΛΚ.».

Άρθρο 24 Προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείων (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ.6 Ν.4337/2015,(Α 129).

1. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), η οποία υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα του...

2. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων είναι οι επικεφαλής της ΓΔΟΥ των Υπουργείων και έχουν τις αρμοδιότητες που καθορίζονται από τον παρόντα νόμο και τη σχετική κείμενη νομοθεσία.

4. Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Υπουργείου του και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, ανεξάρτητα αν αυτοί περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και εποπτεύει τις διαδικασίες που αφορούν στον προϋπολογισμό και την ορθή λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Ειδικότερα μεριμνά: α...

ΓΧ Δ

9. Πέραν των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5 αντίστοιχα, οι προϊστάμενοι των οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3, εκτελούν τα καθήκοντα και ασκούν τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Γ.» (Όπως η παρ.9 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο ένατο παρ.5 Ν.4393/2016, (Α 106).»

Άρθρο 25 Προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. Στους λοιπούς, πλην Κεντρικής Διοίκησης, φορείς της Γενικής Κυβέρνησης οι αρμοδιότητες του παρόντος άρθρου ασκούνται από τον, σύμφωνα με τον οικείο Οργανισμό, προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών. Ο ορισμός και η αναπλήρωσή τους διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν για τον οικείο φορέα και, εάν υπάρχει, από το καταστατικό του φορέα, εφόσον από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν προβλέπεται διαφορετική διαδικασία.

«Για τους προϊσταμένους οικονομικών υπηρεσιών ... ισχύουν οι απαγορεύσεις και τα ασυμβίβαστα που ισχύουν και για τους υπαλλήλους των ΥΔΕ.

2. Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών είναι υπεύθυνος για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του φορέα και εποπτεύει την ομαλή λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών, την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του φορέα, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, τη σχετική κείμενη νομοθεσία και τις οδηγίες του ΓΛΚ.

Ειδικότερα, μεριμνά για: α...

5. Πέραν των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, ασκούν τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69Γ.»(Η παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ. 7 Ν.4337/2015 (Α' 129)

Άρθρο 26 Υποχρεώσεις των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείων και λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. «Ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών οφείλει να αρνηθεί την εκτέλεση εντολής, από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, αν έχει ως αποτέλεσμα την ανάληψη υποχρέωσης ή εκτέλεση δαπάνης που υπερβαίνει τα όρια του προϋπολογισμού και των ποσοστών διάθεσης ή του Μ.Π.Δ.Σ. ή δεν είναι νόμιμη και κανονική, ενημερώνοντας εγγράφως την εν λόγω αρχή...»

Άρθρο 31. Ελεγκτικό Συνέδριο

Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου, το Ελεγκτικό Συνέδριο, ως Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της χώρας: α. Ασκήει: «αα. Έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν. Από 1.1.2017, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013 (Α' 52), δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες του Κράτους. Από 1.1.2019, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, δεν ασκείται προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ και των προαναφερόμενων λοιπών νομικών προσώπων... (Η υποπερίπτωση αα' της περ. α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.10 Ν.4337/2015,(Α 129)... γγ. κατασταλτικό έλεγχο σε όλους τους λογαριασμούς ή απολογισμούς των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, στον εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού «Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων», καθώς και κάθε φορέα που έλαβε καθ' οιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση ή επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Άρθρο 49 Γενικές αρχές κατάρτισης των προϋπολογισμών

«Ο Κρατικός Προϋπολογισμός και οι προϋπολογισμοί των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης διέπονται από τις ακόλουθες αρχές: 1.Αρχή της ετήσιας διάρκειας...2.Αρχές της ενότητας και της καθολικότητας...αρχή της καθολικότητας...».

Άρθρο 51 Γενικές αρχές κατάρτισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού

«...2.Σύμφωνα με την αρχή της ειδίκευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων: α.Τα έσοδα και οι δαπάνες του Προϋπολογισμού προσδιορίζονται με βάση την προκαθορισμένη αναλυτική κωδικοποιημένη ταξινόμηση που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και επικαιροποιείται σε τακτά διαστήματα (αρχή της ειδίκευσης του προϋπολογισμού). β.Οι πιστώσεις δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για να εκπληρώσουν άλλη ανάγκη από αυτήν που προσδιορίζεται στον Προϋπολογισμό, εκτός αν η ανακατανομή πιστώσεων επιτρέπεται από τον παρόντα νόμο.».

Άρθρο 54 Διαδικασία κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των ενοποιημένων προϋπολογισμών των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης

ΓΧ

1.Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, με εξαίρεση τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης...2..3...4... 5. Κάθε ένας από τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης προετοιμάζει και υποβάλλει στη ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου, σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού του για το επόμενο έτος μέχρι την 31η Ιουλίου. Το περιεχόμενο του σχεδίου του συνοπτικού αλλά και του αναλυτικού προϋπολογισμού προσδιορίζεται με εγκυκλίους που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σύμφωνα με την παράγραφο 2...» (Οι παράγραφοι 5 και 6 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 10 παρ. 13 Ν.4337/2015,(Α 129).

Άρθρο 62 Αρχές κατάρτισης προϋπολογισμών των Ν.Π.Δ.Δ. και κατηγορίες δημοσιονομικής ταξινόμησης.

«Κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών Ν.Π.Δ.Δ., εφαρμόζεται η αρχή της ειδίκευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων της παρ. 2 του άρθρου 51, καθώς και οι γενικές αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 49. 2.Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η αναλυτική ταξινόμηση των εσόδων και των δαπανών των προϋπολογισμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ανεξαρτήτως εάν ανήκουν ή όχι στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.».

Άρθρο 63 Έγκριση του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης πλην Ο.Τ.Α.

1.Οι αναλυτικοί προϋπολογισμοί των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην Ο.Τ.Α., υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου από το έτος προϋπολογισμού, μετά από εισήγηση του οικείου Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, η οποία είναι συνεπής με το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που έχει ήδη υποβληθεί, κατά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του άρθρου 54..... 2. Το αρμόδιο όργανο διοίκησης των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης δεν υιοθετεί και το εποπτεύον Υπουργείο δεν εγκρίνει τους προϋπολογισμούς των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, παρά μόνον αν είναι συνεπείς με τα σχέδια των συνοπτικών προϋπολογισμών που διαμορφώθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 54 και συμμορφώνονται με τους δεσμευτικούς στόχους, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τα ανώτατα όρια δαπανών που ορίζονται από

το εκάστοτε ισχύον Μ.Π.Δ.Σ. και με τις εγκυκλίους που εκδίδονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 54. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Οικονομικών διαπιστώσει την υιοθέτηση ή έγκριση προϋπολογισμού που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του ανωτέρω εδαφίου, με απόφασή του εκδίδει εντολή μη εκτέλεσης του προϋπολογισμού. 3. ...4... 5.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ Υ.Δ.Ε. - ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ Υ.Δ.Ε. [άρθρα 69Γ και 69Δ, προστέθηκαν με το άρθρο 10 παρ. 24 Ν.4337/2015,(Α' 129)].

Άρθρο 69Γ Ανάθεση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων στους Προϊσταμένους Οικονομικών Υπηρεσιών

1. «Μέχρι 1.1.2017 οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων, οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά την παρ. 3 του άρθρου 24 και οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και ασκούνται κατά τη δημοσίευση του παρόντος από τις ΥΔΕ και το Ειδικό Λογιστήριο.» [Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 69Γ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο ένατο παρ.6 Ν.4393/2016, (Α 106)].

Ειδικότερα, μέχρι την προαναφερόμενη ημερομηνία μεταφέρονται στις ΓΔΟΥ των Υπουργείων οι κατωτέρω αρμοδιότητες:α)...

Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης των οποίων οι δαπάνες ελέγχονταν από ΥΔΕ, αναλαμβάνουν εκείνες, οι οποίες έχουν εφαρμογή για τους φορείς τους.....

Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) και τα Ειδικά Λογιστήρια, μετά την πραγματοποιούμενη μεταφορά αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, νοούνται πλέον οι Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων και οι οικονομικές υπηρεσίες των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όσον αφορά τις μεταφερόμενες κάθε φορά αρμοδιότητες.

Άρθρο 89 Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου-Ειδικά Λογιστήρια

ΓΧ

«1.Οι ΥΔΕ και τα Ειδικά Λογιστήρια είναι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους), ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες. ...3.Οι ΥΔΕ έχουν τις ακόλουθες γενικές αρμοδιότητες:α...β.Ελέγχουν την νομιμότητα και κανονικότητα και προβαίνουν στην εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών και κάθε άλλης δαπάνης, ο έλεγχος της οποίας ανατίθεται σε αυτές με νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου «4» του άρθρου 91 για τις δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή. ε.Καταρτίζουν τον απολογισμό εξόδων των φορέων του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε. 4.Το Ειδικό Λογιστήριο στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει τις αρμοδιότητες των περιπτώσεων α, ε, ζ και η της προηγούμενης παραγράφου, όσον αφορά στις δαπάνες του Υπουργείου αυτού.»;

Άρθρο 91 Έλεγχος και εκκαθάριση των δαπανών του Δημοσίου

«1.Οι δαπάνες του Δημοσίου ελέγχονται και εκκαθαρίζονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, βάσει νόμιμων δικαιολογητικών που αποστέλλονται από τους διατάκτες και τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του Δημοσίου. Τα απαιτούμενα, κατά κατηγορία δαπάνης, δικαιολογητικά καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2. Ο έλεγχος επί των ανωτέρω δαπανών συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας αυτών. Νόμιμη είναι η δαπάνη εφόσον: α)προβλέπεται από διάταξη τυπικού νόμου ή κανονιστικής διοικητικής πράξης ή εξυπηρετεί «την αποστολή» του οικείου φορέα και β)υπάρχει εγγεγραμμένη στον Προϋπολογισμό σχετική πίστωση. Κανονική είναι η δαπάνη, που έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή. Κατά τον ασκούμενο από τις ΥΔΕ έλεγχο εξετάζονται και τα παρεπιπτόντως αναφεύμενα ζητήματα. 3.Τον έλεγχο ακολουθεί η πράξη εκκαθάρισης, με την οποία προσδιορίζονται τα δικαιώματα των πιστωτών του Δημοσίου και εκδίδεται τίτλος πληρωμής. 4.Η εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δαπανών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ενεργείται, σύμφωνα με τη νομοθεσία που το διέπει. 5.Εάν, κατά την άσκηση του ελέγχου γεννηθούν βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, η υπηρεσία αναφέρει την περίπτωση στον Υπουργό Οικονομικών και τον διατάκτη. Επί

όλων των δαπανών του Δημοσίου, καθώς και επί των δαπανών λοιπών φορέων που ελέγχονται και εκκαθαρίζονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, δύναται να ασκείται και επιτόπιος έλεγχος που διατάσσεται από τον Υπουργό Οικονομικών ή εξουσιοδοτημένο όργανο του με μέριμνα της αρμόδιας Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η άσκηση, του κατά το προηγούμενο εδάφιο, ελέγχου δεν αναστέλλει την πληρωμή των συγκεκριμένων δαπανών, εκτός αν δοθεί αντίθετη εντολή του Υπουργού Οικονομικών με αιτιολογημένη απόφαση του.... Εφόσον, κατά το διενεργηθέντα έλεγχο διαπιστωθούν αξιόποινες πράξεις ή παραλείψεις, η σχετική έκθεση αποστέλλεται στον Εισαγγελέα από τον διατάξαντα τον έλεγχο και εφόσον διαπιστωθεί έλλειμμα, η σχετική έκθεση διαβιβάζεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο. ...

Άρθρο 169 Εξωτερικός έλεγχος

«1.Το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και λογαριασμών, καθώς και των συστημάτων λογιστικών και δημοσιονομικών αναφορών κατά το άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. 2....».

22. Στα άρθρα 11,21 και 183 του ν.4337/2015 Μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (Α' 129) προβλέπονται:

Άρθρο 11

«1.Για τα Ν.Π.Δ.Δ. που ανήκουν στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του ν.δ. 496/1974, πλην του άρθρου 1 παρ. 3, του άρθρου 2 παράγραφοι 1 και 2, του άρθρου 3 παράγραφοι 2 και 3, του άρθρου 4 παράγραφοι 1 και 2, του άρθρου 9 παράγραφοι 1, του άρθρου 12 παράγραφοι 1,3 και 6, του άρθρου 13 παρ. 6^α και του άρθρου 14. Η παράγραφος 3 του άρθρου 2 του ν.δ. 496/1974 (Α 204) καταργείται....».

Άρθρο 21

«...2.Από την 1.1.2017 καταργείται το άρθρο 146 του ν. 4270/2014....».

Άρθρο 183 Έναρξη ισχύος

«1.Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1.1.2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο.

2.Ειδικότερα: α.Οι διατάξεις του Μέρους Α ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. β.Οι διατάξεις του Μέρους Γ και του Μέρους Δ, αναφορικά

με τον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό και τους προϋπολογισμούς των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του έτους 2015, ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου...».

23. Στα άρθρα 1, 2, 12, 13, 14 και 15 του π.δ. 80/2016 Ανάλυση υποχρεώσεων από τους διατάκτες (Α 145) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής

«1. Οι διατάξεις του παρόντος Προεδρικού διατάγματος εφαρμόζονται σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) νοείται η αρμόδια οικονομική υπηρεσία του φορέα. 2. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν ανάλογη εφαρμογή στις πιστώσεις που μεταβιβάζονται από τους κύριους στους δευτερεύοντες διατάκτες και στις δαπάνες των Ενόπλων Δυνάμεων.».

Άρθρο 2 Ανάλυση υποχρέωσης

«1. Για την εφαρμογή του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος «ως ανάλυση υποχρέωσης νοείται η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων» (νομική δέσμευση-άρθρο 66, παρ. 1 ν. 4270/2014...».

Άρθρο 12 Ακυρότητες πράξεων

«1. Κάθε ανάλυση υποχρέωσης κατά την έννοια των προηγούμενων άρθρων, καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα και ειδικά για την Κεντρική Διοίκηση και των ποσοστών διάθεσης αυτών, είναι αυτοδίκαια άκυρη.....».

Άρθρο 13 Καταργούμενες διατάξεις

«Από την έναρξη της ουσιαστικής ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 113/2010 (Α 194 και 209), το άρθρο 13 παρ. 1 του ν.δ/τος 496/1974 (Α 204) και το άρθρο 1 του π.δ./τος 471/1975 (Α 148) κατά το μέρος που αναφέρονται στην αναγνώριση της δαπάνης για τα ν.π.δ.δ. που είναι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που ορίζει διαφορετικά, με την επιφύλαξη των περί δημοσίων επενδύσεων ειδικών διατάξεων.».

Άρθρο 14 Τελικές διατάξεις

«Κάθε αναφορά ρυθμίσεων νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος στις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ/τος 113/2010, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος.».

Άρθρο 15 Έναρξη ισχύος

«Η ουσιαστική ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου 2017, πλην των διατάξεων του άρθρου 14, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος...».

24. Τέλος, στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (Α' 324) ορίζονται τα εξής: «...6. Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της...».

IV. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την αρμόδια υπηρεσία, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

25. Ο ΑΟΟΑ αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, υπαγόμενο στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, εντός του Δημόσιου Τομέα και μεταξύ των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης που ο νόμος 4270/2014 ονομάζει «λοιποί φορείς Γενικής Κυβέρνησης». Σκοπός του Οργανισμού είναι η στεγαστική εξυπηρέτηση δια της παροχής κατοικιών, οικοπέδων, διαμερισμάτων και δανείων στους Αξιωματικούς και Ανθυπασπιστές των Ενόπλων Δυνάμεων που είναι μέλη του Οργανισμού (βλ παρ. 11 και 21). Ο ΑΟΟΑ αναφέρεται ρητά, ως φορέας υπαγόμενος στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και εντός του Δημόσιου Τομέα στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης», που εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2016 από το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (αλλά και σε παλαιότερες εκδόσεις του, τουλάχιστον από το 2010 και εντεύθεν). Σημειώνεται ότι η κατηγορία στην οποία κατατάσσεται ο κάθε φορέας στο συγκεκριμένο Μητρώο, καθορίζει και το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο για τη λειτουργία και τη δημοσιονομική του μεταχείριση.

ΓΧ

26. Περαιτέρω, από τις παρατιθέμενες ανωτέρω διατάξεις (βλ παρ.13,14,15,18,19,21) προκύπτει ότι, στα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ που αποτελούν φορείς του δημόσιου τομέα, όπως εν προκειμένω ο ΑΟΟΑ, διενεργείται από τα αρμόδια κατά τον νόμο όργανα, τόσο προληπτικός έλεγχος, ήτοι έλεγχος του προϋπολογισμού και των δαπανών τους, όσο και κατασταλτικός των δαπανών και των λογαριασμών τους. Με τον τρόπο αυτό ελέγχονται πλήρως, οι προϋπολογισθείσες δαπάνες και η εύτακτη και σύννομη εκτέλεση του προϋπολογισμού και προβάλλεται η ακριβής εικόνα της περιουσιακής κατάστασης του φορέα. Τα ΝΠΔΔ καταρτίζουν τους προϋπολογισμούς τους και τηρούν τους Λογαριασμούς τους σε ταμειακή βάση, όπως επιβάλλει το Δημόσιο Λογιστικό (Δ. Σολδάτου, Δημόσιο Λογιστικό Εκδόσεις Μ. Δημόπουλου 2001,σελ. 365επ.).

27.Όσον αφορά στην εποπτεία του αρμόδιου υπουργού στα ΝΠΔΔ, αυτή περιλαμβάνει, κατά κανόνα, έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και μόνο κατ' εξαίρεση, με βάση διάταξη νόμου, περιλαμβάνει ουσιαστικό έλεγχο αυτών (ΣτΕ 1065/1938).Σχετικά με το περιεχόμενο και την έκταση του ελέγχου που ασκείται από τον εποπτεύοντα Υπουργό κατά την έγκριση από αυτόν του Απολογισμού και Ισολογισμού των ΝΠΔΔ, με την από 5.5.76 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγιναν δεκτά τα εξής: α) Κατά την έγκριση των Απολογισμών είναι απαραίτητη η έρευνα από την εποπτεύουσα Αρχή, σχετικά με την τήρηση της διαδικασίας άσκησης του προβλεπόμενου προληπτικού ελέγχου. β) Στην ελεύθερη κρίση της εποπτεύουσας Αρχής, είναι να ζητήσει την υποβολή οποιωνδήποτε δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις ή να αρκестεί στη βεβαίωση που εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα για την ακρίβεια του περιεχομένου των απολογιστικών καταστάσεων. γ) Σε περίπτωση που η εποπτεύουσα αρχή διαπιστώνει υπέρβαση μιας πίστωσης σε σχέση με αυτήν που εγκρίθηκε με τον προϋπολογισμό, είναι σκόπιμο να διατυπώσει, αιτιολογημένα, κατά την έγκριση του απολογισμού, το δικαιολογημένο ή όχι της υπέρβασης, προκειμένου το στοιχείο αυτό να το έχει υπόψη του το όργανο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που θα ασκήσει τον κατασταλτικό έλεγχο του απολογισμού ΝΠΔΔ. δ)Σε περίπτωση που δεν καταρτίσθηκε διόλου προϋπολογισμός, η εποπτεύουσα Αρχή, ανεξάρτητα από τις πειθαρχικές ή άλλες κυρώσεις τις οποίες μπορεί να επιβάλλει, είναι σκόπιμο να διατυπώσει τις απόψεις της για

διευκόλυνση του αρμοδίου οργάνου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που θα ασκήσει τον κατασταλτικό έλεγχο και θα εισηγηθεί σχετικά, λαμβάνοντας υπόψη και τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις της εποπτεύουσας Αρχής (Δημήτριος Σολδάτος, Δημόσιο Λογιστικό, Έκδοση 2001, σελ. 376).

28. Ειδικότερα, όσον αφορά στα όργανα που από τον νόμο ασκούν τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του ΑΟΟΑ, σημειώνεται ότι, ο μεν προληπτικός έλεγχος στον προϋπολογισμό του ΑΟΟΑ, γίνεται με βάση τις ανωτέρω διατάξεις (βλ. παρ.11,12,13,14,16,19,21,23) από το ΔΣ του ΑΟΟΑ και το ΓΛΚ και τον εποπτεύοντα Υπουργό Εθνικής Άμυνας (βλ. έγγραφο ΓΕΣ παράγραφο 6), όπου ελέγχουν και εγκρίνουν τον προϋπολογισμό, ενώ, ο προληπτικός έλεγχος δαπανών γίνεται από το ΤΕΕΔ, υπηρεσία ανήκουσα στον ΑΟΟΑ. Περαιτέρω, ο κατασταλτικός έλεγχος των δαπανών γίνεται από το ΔΣ του ΑΟΟΑ και το Ελεγκτικό Συνέδριο, ενώ, με βάση τα προβλεπόμενα από τις οικείες διατάξεις περί ΑΟΟΑ, ΝΠΔΔ, Δημοσίου Λογιστικού και Ελεγκτικού Συνεδρίου, η έγκριση του απολογισμού-ισολογισμού γίνεται από το ΔΣ και τον αρμόδιο υπουργό και υπόκειται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

29. Όσον αφορά στον προϋπολογισμό των ΝΠΔΔ, αυτός είναι διοικητική πράξη (βλ. άρθρο 3 του π.δ 496/74), με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων-πιστώσεων του ΝΠΔΔ για κάθε οικονομικό έτος. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4270/2014 που εφαρμόζονται στους εποπτευόμενους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (άρα και στον ΑΟΟΑ), καθένας από τους φορείς αυτούς προετοιμάζει και υποβάλλει στη ΓΔΟΥ του εποπτεύοντος Υπουργείου, σχέδιο του συνοπτικού Προϋπολογισμού του για το επόμενο έτος μέχρι την 31η Ιουλίου, και αυτή με τη σειρά της στο ΓΛΚ. Τόσο η ΓΔΟΥ, όσο και το ΓΛΚ δύνανται να διατυπώσουν παρατηρήσεις και να επιστρέψουν στον φορέα για αναθεώρηση τον συνοπτικό προϋπολογισμό, εφόσον αυτός δεν έχει συνταχθεί κατά τα προβλεπόμενα στις οικείες διατάξεις, αλλά και στις εγκυκλίους που το ΓΛΚ εκδίδει. Οι αναλυτικοί προϋπολογισμοί των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης υιοθετούνται από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και εγκρίνονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό έως την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου από το έτος προϋπολογισμού, μετά από εισήγηση του οικείου Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, η οποία είναι συνεπής με το

σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού που έχει ήδη υποβληθεί. Με βάση τους υποβληθέντες προϋπολογισμούς του συνόλου των λοιπών φορέων γενικής κυβέρνησης, το ΓΛΚ καταρτίζει τον Ενοποιημένο Ετήσιο Προϋπολογισμό των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

30. Όσον αφορά στον απολογισμό των ΝΠΔΔ, αυτός αποτελεί λογαριασμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ο οποίος αποτυπώνει τον βαθμό σύγκλισης ή απόκλισης μεταξύ των πραγματοποιηθέντων εσόδων και εξόδων, σε αντιπαράβολή με τα προϋπολογισθέντα και καθιστά δυνατό τον υπολογισμό των αποκλίσεων από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού και τον προσδιορισμό κρίσιμων δημοσιονομικών μεγεθών, όπως το ύψος του ελλείμματος του προϋπολογισμού, το ύψος του πλεονάσματος ή ελλείμματος και το ύψος των πρωτογενών δαπανών (βλ. άρθρο 30 νδ.496/1974, ειδικότερα δε για τον ΑΟΟΑ βλ. την παράγραφο Β' της απόφασης με αριθμό 873958/5-3-1955 ΥΕΘΑ). Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο λόγος καθιέρωσης της υποχρέωσης κατάρτισης και έγκρισης του απολογισμού, είναι ο έλεγχος από τα αρμόδια όργανα της τήρησης της δημοσιονομικής πειθαρχίας, όσον αφορά στη διαχείριση του προϋπολογισμού, εάν δηλαδή το ΝΠΔΔ έκανε καλή χρήση του προϋπολογισμού και εάν έλαβε τα νόμιμα μέτρα για την είσπραξη των προβλεφθέντων εσόδων και την πληρωμή των εξόδων, μέσα στα όρια των εγκριθεισών πιστώσεων. Η έγκριση του απολογισμού γίνεται από το ίδιο όργανο που εγκρίνει τον προϋπολογισμό.

31. Όσον αφορά στον ισολογισμό ή κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του ΝΠΔΔ, αυτός αποτελεί λογαριασμό, στον οποίο εμφανίζεται με διαφάνεια και αξιοπιστία μία σαφής εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του ΝΠΔΔ. Εμφανίζει σε λογιστική κατάσταση τα τελικά υπόλοιπα των διαθεσίμων κεφαλαίων και του λογαριασμού της ταμειακής διαχείρισης από την εκτέλεση των προϋπολογισμών των προηγούμενων ετών, την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, κατά τη διάρκεια της παράτασης (Ιανουάριο-Φεβρουάριο του επόμενου έτους) και μέχρι 31/12, την κίνηση των λογαριασμών εκτός προϋπολογισμού και το νέο υπόλοιπο των διαθεσίμων κεφαλαίων του λογαριασμού της ταμειακής διαχείρισης μέχρι 31/12 του έτους στο οποίο αναφέρεται (βλ. άρθρο 30 του νδ 496/1974, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 του ν 369/76).

32. Ο ισολογισμός χρηματικής διαχείρισης και ο απολογισμός, αφού εγκριθούν από το ΔΣ και τον εποπτεύοντα υπουργό [βλ. άρθρο 30 παρ.1 του νδ. 496/1974 και ειδικά για τον ΑΟΟΑ, άρθρο 3 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του (ΒΔ 9-4-1955)], υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά (βλ. παρ. 20) που απαιτούνται για τον (κατασταλτικό) δικαστικό έλεγχο και την έκδοση της οικείας πράξης επί του απολογισμού [Άρθρο 31 νδ. 496/74 σε συνδυασμό με το άρθρο 1 παρ. 1(β), 38 παρ. 1, 53 παρ. 1 του ν. 4129/2013 και 31 παρ. 1 (α)(γγ) του ν. 4270/2014].

33. Σημειώνεται ότι από τις προπαρατεθείσες διατάξεις προκύπτει ότι, ο απολογισμός, αλλά και ο ισολογισμός συντάσσονται και υποβάλλονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, πλην όμως είναι δυνατόν να συνταχθούν και να υποβληθούν προς έγκριση σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα, με τις εκάστοτε προβλεπόμενες για τα νομικά πρόσωπα και τους υπαίτιους κυρώσεις (βλ. ενδεικτικά άρθρο 41,44,45,51,53 του ν. 4129/2013 περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά και άρθρο 163 παρ. 5 εδάφιο α' και β' του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων). Ειδικά για τον υπόλογο, ο νόμος περί ελεγκτικού συνεδρίου προβλέπει πρόστιμο και πειθαρχικές κυρώσεις, ενώ για νομικά πρόσωπα που επιδοτούνται ή χρηματοδοτούνται από κρατικά ή κοινοτικά κονδύλια, τυχόν μη υποβολή από πλευράς τους απολογισμού, έχει ως συνέπεια τη διακοπή της επιδότησης/χρηματοδότησης. Όσον αφορά στους ΟΤΑ, σε περίπτωση μη υποβολής απολογισμού και ισολογισμού, επιβάλλονται σε βάρος των υπαιτίων χρηματικές και πειθαρχικές κυρώσεις και παράλληλα διενεργείται έκτακτος έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 163 παρ.5 εδάφιο β' του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Τέλος, για τα ΝΠΔΔ, το άρθρο 53 του νόμου περί ελεγκτικού συνεδρίου, προβλέπει αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί ελέγχου λογαριασμών δημόσιων υπολόγων, δηλαδή την επιβολή χρηματικών και πειθαρχικών κυρώσεων.

34. Από όλα τα παραπάνω, αλλά και από τη γενική επισκόπηση των κρίσιμων διατάξεων, προκύπτει σαφώς ότι η έλλειψη ισολογισμών και απολογισμών και μάλιστα για μακρό χρονικό διάστημα, έχει κατ'αρχήν ως αποτέλεσμα την αδυναμία ακριβούς και πλήρους απεικόνισης της εν γένει περιουσιακής κατάστασης του νομικού προσώπου, αφού η κατάσταση του απολογισμού κατά τον τύπο που περιγράφεται από τις ανωτέρω διατάξεις, αποσκοπεί, αφενός, στην επίτευξη της διαχειριστικής διαφάνειας των ΝΠΔΔ και αφετέρου,

στη λεπτομερή απεικόνιση της λογιστικής κατάστασής τους, στον έλεγχο της εφαρμογής του αντίστοιχου προϋπολογισμού και της αρχής της κανονικότητας των δαπανών και τέλος, στην απόδοση της οικονομικής κατάστασης του νομικού προσώπου κατά την εκπνοή της οικονομικής περιόδου που ο απολογισμός αφορά. Συνεπώς, η σύνταξη απολογισμού (όπως και προϋπολογισμού) αποτελεί –όπως και η σύνταξη ισολογισμού– το μέσο για την ορθή οικονομική διοίκηση του ΝΠΔΔ.

35. Περαιτέρω, η γενική αρχή της συνέχειας της διοίκησης έχει την έννοια ότι και η διαχείριση των ΝΠΔΔ είναι συνεχής. Ωστόσο, τα οικονομικά έτη στα οποία διακρίνεται είναι αυτοτελή και κατά συνέπεια επιβάλλεται για κάθε οικονομικό έτος να ψηφίζονται οι οικείοι λογαριασμοί, οι οποίοι στο σύνολό τους απεικονίζουν τη διαχείριση του νομικού προσώπου από τον χρόνο σύστασής του (Πρακτικά 5ης Γ.Σ. Ολομέλειας 21ης-3-2007). Η παράλειψη σύνταξης λογαριασμών ορισμένου έτους, έχει ως επακόλουθο να παραμένει εκκρεμής η διαχείριση περιόδου που έχει λήξει, να διακόπτεται η συνέχεια της συνολικής διαχείρισης και να καθίσταται ανέφικτη με βάση τα στοιχεία των λογαριασμών η διαπίστωση της σχέσης εσόδων - εξόδων, η ύπαρξη ελλείμματος ή χρηματικού υπολοίπου και, στην τελευταία περίπτωση, η μεταφορά και είσπραξη του κατά το επόμενο έτος (Πρακτικά 8ης Γ.Σ. Ολομέλειας ΕΣ της 7ης-5-2008).

36. Εκτός από τις ανωτέρω παρενέργειες που δημιουργούνται στο νομικό πρόσωπο, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο νόμος προβλέπει και περαιτέρω συνέπειες από μη σύνταξη και υποβολή προς έγκριση ή προς κατασταλτικό έλεγχο των απολογισμών και ισολογισμών (βλ. παραπάνω, παρ. 33, περί διακοπής της επιδότησης / χρηματοδότησης από κρατικά ή κοινοτικά κονδύλια κλπ). Όμως, ακόμα και σε αυτές τις περιπτώσεις που ο νομοθέτης αντιμετωπίζει με μεγαλύτερη αυστηρότητα την μη υποβολή απολογισμού και φτάνει στο σημείο, λόγω της παράλειψης αυτής, να στερεί συγκεκριμένους οικονομικούς πόρους από το νομικό πρόσωπο -και τούτο ανεξάρτητα από τυχόν άλλες ευθύνες των οργάνων που δεν συνέταξαν τον απολογισμό και τον ισολογισμό– δεν προκύπτει από την επισκόπηση των οικείων διατάξεων ότι αυτό αδυνατεί να συντάξει και να εγκρίνει προϋπολογισμό ή να προβεί σε δαπάνες, εφόσον τηρήσει την κατά νόμο προβλεπόμενη διαδικασία.

37. Συνέπειες και ευθύνες από την παράλειψη σύνταξης ισολογισμών και απολογισμών προδήλως υπάρχουν και πρέπει να καταλογιστούν. Όμως, ούτε από τον ιδρυτικό νόμο του ΑΟΟΑ ΑΝ1563/1950, ούτε από τα διατάγματα και την ΥΑ που εκδόθηκαν σε εκτέλεσή του [(ν.δ.2906/1954, Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΒΔ 9-4-1955), απόφαση με αριθμό 873958/5-3-1955 ΥΕΘΑ] ούτε από το ν.δ. 496/1974 και συμπληρωματικά τον ν.4270/2014 (Γνμ ΝΣΚ 490/2011, 311/2001) και το π.δ. 80/2016, προβλέπεται ότι για τη σύνταξη του προϋπολογισμού των ΝΠΔΔ, όπως ο ΑΟΟΑ, είναι απαραίτητη η ύπαρξη εγκεκριμένων απολογισμών και ισολογισμών παλαιότερων ετών, αλλά και ότι η μη ύπαρξη εγκεκριμένων απολογισμών και ισολογισμών αδρανοποιεί και καθιστά ανέφικτη/αδύνατη τη λειτουργία του φορέα. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος που, όπως προκύπτει και από το ιστορικό του ερωτήματος, αν και οι τελευταίοι ισολογισμοί-απολογισμοί που εγκρίθηκαν και διαβιβάστηκαν για κατασταλτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο αφορούσαν στη χρήση του 2008, ενώ, από το 2009 έως το 2015 δεν φαίνεται να συντάχθηκαν και ούτε συνεπώς να υποβλήθηκαν οι λογαριασμοί αυτοί, παρά ταύτα, συντάχθηκαν, εγκρίθηκαν και εκτελέστηκαν προϋπολογισμοί και μάλιστα με σημαντικά ελλείμματα για τα έτη 2009- 2011 και ισοσκελισμένοι για τα έτη 2012-2015. Από τα στοιχεία δε του φακέλου, φαίνεται ότι κατά τα έτη αυτά, οι διενεργούμενες δαπάνες του ΑΟΟΑ υποβάλλονταν, τόσο στον προληπτικό έλεγχο του ΤΕΕΔ, όσο και στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

38.Επιπλέον, κατά γενική αρχή του δημοσιολογιστικού δικαίου, η οποία απορρέει από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της νομιμότητας που διέπει τη δράση των διοικητικών οργάνων, για τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου και των νπδδ, πέραν της ύπαρξης πίστωσης στον οικείο προϋπολογισμό, απαιτείται επιπλέον αυτή να προβλέπεται ρητά από διάταξη νόμου ή κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση που η δαπάνη δεν προβλέπεται από συγκεκριμένη διάταξη, να προκύπτει από τα συνημμένα δικαιολογητικά ότι αυτή ανάγεται στη λειτουργική δραστηριότητα του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ ή των ΟΤΑ ή ότι η πραγματοποίηση της συντελεί, άμεσα ή έμμεσα, στην καλύτερη εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκουν οι ως άνω φορείς και το ποσόν δεν υπερβαίνει το επιβαλλόμενο μέτρο από τις

ΓΛ

ειδικές περιστάσεις (Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμ VII Πράξη 127/2008, 352, 233, 105, 103/2006, 43/2005, Τμ IV Πράξη 30/2005, Γνμ ΝΣΚ 511/2011).

39. Περαιτέρω, σύμφωνα με την νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να αναγνωρισθούν ως νόμιμες δαπάνες, δαπάνες που δεν προβλέπονται μεν ρητά από διατάξεις νόμων, αλλά (κατ' αποδοχή σχετικής αιτιολόγησης της Διοίκησης) εξυπηρετούν σκοπούς του οικείου φορέα (νπδδ), τηρουμένων και των δημοσιολογιστικών αρχών (ΓνμΝΣΚ 392/2014). Επιπλέον, καμία διοικητική πράξη, από την οποία προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού φορέα, δεν εκδίδεται και δεν δημοσιεύεται χωρίς την έκδοση από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία, απόφασης ανάληψης της σχετικής υποχρέωσης κατόπιν δημοσιονομικής δέσμευσης (ΓνμΝΣΚ 314/2016).

40. Σημειώνεται ότι οι παρατεθείσες διατάξεις στις παραγράφους 11-16 που αφορούν αποκλειστικά τον ΑΟΟΑ, αλλά και οι σχετικές διατάξεις του νδ. 496/74, του ν.4270/2014 και του π.δ. 80/2016, που επίσης διέπουν την οικονομική λειτουργία του Οργανισμού, προβλέπουν ακριβώς τις αυτές προϋποθέσεις με τις περιγραφόμενες στις ανωτέρω παραγράφους 38 και 39, για την νόμιμη διενέργεια δαπανών.

41. Από τα παραπάνω, συνάγεται ότι μπορεί να διενεργηθεί νόμιμα μια δαπάνη, ακόμα και αν δεν υφίσταται η ύπαρξη εγκεκριμένου απολογισμού και ισολογισμού προηγούμενων ετών. Αρκεί η ύπαρξη πίστωσης στον οικείο προϋπολογισμό, η απόφαση ανάληψης σχετικής υποχρέωσης και η ρητή πρόβλεψη από διάταξη νόμου ή κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση που η δαπάνη δεν προβλέπεται από συγκεκριμένη διάταξη, να προκύπτει από τα συνημμένα δικαιολογητικά ότι αυτή ανάγεται στη λειτουργική δραστηριότητα του ΝΠΔΔ ή ότι η πραγματοποίηση της συντελεί, άμεσα ή έμμεσα, στην καλύτερη εκπλήρωση των σκοπών που επιδιώκει ο ως άνω φορέας και το ποσό δεν υπερβαίνει το επιβαλλόμενο μέτρο από τις ειδικές περιστάσεις.

42. Υπογραμμίζουμε ότι όλα τα παραπάνω αναφερόμενα, σχετικά με τη δυνατότητα κατάρτισης προϋπολογισμού και διενέργειας δαπανών παρά τη μη σύνταξη ισολογισμού και απολογισμού, δεν αναιρούν, ούτε μειώνουν τις όποιες διοικητικές, πειθαρχικές, φορολογικές, αστικές ή ποινικές ευθύνες που βαρύνουν τα αρμόδια όργανα τα οποία επί σειρά ετών, και παρά τις συστάσεις των οικονομικών επιθεωρητών, παρέλειπαν να καταρτίζουν και να υποβάλλουν τους προβλεπόμενους ισολογισμούς και απολογισμούς του

ΑΟΟΑ, παραβιάζοντας του κανόνες και τις γενικές αρχές της διασφάλισης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της ορθής λογιστικής αποτύπωσης των δραστηριοτήτων του Οργανισμού τούτου.

43.Περαιτέρω, ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών των ΝΠΔΔ (άρα κι του ΑΟΟΑ) διακρίνεται σε προληπτικό, δηλαδή σε αυτόν που προηγείται της εκταμίευσης της δαπάνης και σε κατασταλτικό, που πραγματοποιείται κατά το στάδιο της ταμειακής εκτέλεσης των δαπανών και έχει ως στόχο την εκ των υστέρων εξακρίβωση της νομιμότητας των δημοσιονομικών διαχειριστικών πράξεων και την επαλήθευση της ακρίβειας των λογιστικών εγγραφών.

44.Σημειώνουμε ότι με βάση τον ν. 4337/2015 περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον προληπτικό (εξωτερικό) έλεγχο των δαπανών του κράτους, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ που με ειδική διάταξη είχαν υπαχθεί σε αυτόν και των ΝΠΙΔ, διεξήγαγε το Ελεγκτικό Συνέδριο. Πλην όμως, με την αντικατάσταση της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης α' του άρθρου 31 του ν. 4270/2014 από την παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015, προβλέφθηκε ότι, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4129/2013 περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, καταργείται ο έλεγχος αυτός, για τις μεν δαπάνες του κράτους από 1.1.2017, για δε τις δαπάνες των ΟΤΑ και του συνόλου των ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, από 1.1.2019.

45.Επιπρόσθετα, μέχρι 31.12.2016, τον προληπτικό (εσωτερικό) διοικητικό έλεγχο των δημοσίων δαπανών ασκούσε το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δια των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) και του Ειδικού Λογιστηρίου. Οι ΥΔΕ, διοικητικές υπηρεσίες ενταγμένες στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ήλεγχαν τις δαπάνες, ασκούσαν προληπτικό έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών.

46. Εξάλλου, με βάση τις κείμενες διατάξεις (βλ. παρ. 21, 23), ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται αφού έχει γίνει η ανάληψη από το δημόσιο της υποχρέωσης για πραγματοποίηση κάποιας δαπάνης και οδηγεί, εφόσον δεν διαπιστωθούν παρατυπίες στην πράξη εκκαθάρισης της δαπάνης με την οποία προσδιορίζονται οι απαιτήσεις των πιστωτών του δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού και τελικά στην έκδοση πληρωμής και την εξόφληση της δημόσιας δαπάνης. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας μιας δαπάνης, εξετάζεται, τόσο η πρόβλεψη της ελεγχόμενης

δαπάνης από διάταξη νόμου ή τουλάχιστον τη συμφωνία της δαπάνης με τους σκοπούς του φορέα που την πραγματοποιεί, όσο και η εγγραφή σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό, ενώ ο έλεγχος κανονικότητας της δαπάνης συνίσταται στο εάν αυτή έχει νόμιμα αναληφθεί, εάν επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή. Επίσης, επισημαίνεται και η δυνατότητα πέραν, του τυπικού ελέγχου και η άσκηση επιτόπιου ουσιαστικού ελέγχου των δημοσίων δαπανών σε περίπτωση που από προηγμένα τυπικό έλεγχο, προέκυψαν βάσιμες αμφιβολίες για το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης (βλ άρθρο 91 παρ. 5 του ν. 4270/2014).

47. Σημειωτέον, ότι με βάση τα άρθρα 24 παρ. 9 και 69Γ του ν. 4270/2014, όπως ισχύουν σήμερα, οι προϊστάμενοι των οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά την παρ. 3 του άρθρου 24 και 25 του ίδιου νόμου, προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, καθίστανται από 1.1.2017 αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και που ασκούνταν από τις ΥΔΕ και το Ειδικό Λογιστήριο. Με βάση συνεπώς τις παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις, ευθέως συνάγεται ότι ο προληπτικός έλεγχος δαπανών διενεργείται πλέον από τις οικονομικές υπηρεσίες του ίδιου του φορέα που τις πραγματοποιεί.

48. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Οργανισμού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, τα Τμήματα γνωμοδοτούν επί ερωτημάτων που τους θέτει η διοίκηση, όταν, αφενός, υφίσταται πλήρης εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, αφετέρου σαφής προσδιορισμός των προβληματισμών για το περιεχόμενο συγκεκριμένης διάταξης, της οποίας ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ προκειμένου να την εφαρμόσει στα πλαίσια της αρμοδιότητάς της η Διοίκηση. Υπό αυτήν την έννοια δεν συντρέχει αρμοδιότητα του ΝΣΚ να απαντήσει σε ερώτημα που απλά παρατίθενται οι κρίσιμες κατά τη Διοίκηση διατάξεις, χωρίς όμως να τίθεται συγκεκριμένος προβληματισμός της σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της διάταξης αυτής(ΝΣΚ 158/2010, 442/2013, 88/2014).

49. Κατά τη συζήτηση στο Τμήμα για μεν το πρώτο και δεύτερο ερώτημα διατυπώθηκαν δύο γνώμες, για δε το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα η γνώμη

του Στ' Τμήματος ήταν ομόφωνη. Ειδικότερα, διατυπώθηκαν οι παρακάτω γνώμες σχετικά με τα υποβληθέντα ερωτήματα:

50. Στο πρώτο και δεύτερο ερώτημα, σύμφωνα με τη γνώμη της πλειοψηφίας του Στ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ, η οποία απαρτίσθηκε από τον Ιωάννη-Κωνσταντίνο Χαλκιά, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και τους Ιωάννη Διονυσόπουλο, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Βασιλική Τύρου, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Ευαγγελία Σκαλτσά, Χαράλαμπο Μπρισκόλα, Βασίλειο Κορκίζογλου, Νικόλαο Καραγιώργη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 10) αρμόζει η ακόλουθη ενιαία απάντηση:

51. Ανεξάρτητα από τις όποιες διοικητικές, πειθαρχικές, φορολογικές, αστικές ή ποινικές ευθύνες που καταλογίζονται στα αρμόδια όργανα --που επί σειρά ετών και παρά τις συστάσεις των οικονομικών επιθεωρητών, παρέλειπαν να καταρτίζουν και να υποβάλλουν τους προβλεπόμενους ισολογισμούς και απολογισμούς του ΑΟΟΑ- για παράβαση των κανόνων και των γενικών αρχών διασφάλισης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της ορθής λογιστικής αποτύπωσης των δραστηριοτήτων του Οργανισμού τούτου, ως προς το ουσιαστικό μέρος κάθε δαπάνης, σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η απουσία καταρτισμένων και εγκεκριμένων από τα αρμόδια όργανα ισολογισμών και απολογισμών για τα έτη 2009-2015, που έχει ως αποτέλεσμα να μην υφίσταται ακριβής και πλήρης απεικόνιση της εν γένει περιουσιακής κατάστασης του ΑΟΟΑ, δεν επηρεάζει καταρχήν την κατάρτιση, έγκριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού (υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι κατά την κατάρτισή του τηρούνται οι γενικές αρχές των άρθρων 49 και 51 του ν. 4270/2014), αλλά ούτε την νομιμότητα των δαπανών που περιέχονται σε νομίμως συνταχθέντα και εγκριθέντα προϋπολογισμό και δεν προβλέπονται μεν στον νόμο ή σε κανονιστική πράξη, αλλά εξυπηρετούν την κύρια αποστολή του ΑΟΟΑ που συνίσταται στην αξιοποίηση της περιουσίας του με σκοπό την παροχή ιδιόκτητης κατοικίας στους δικαιούχους στρατιωτικούς. Ειδικότερα, η μη έγκριση ισολογισμών και απολογισμών προηγούμενων ετών (2009-2015) δεν απαγορεύει στον ΑΟΟΑ να πραγματοποιεί δαπάνες πέραν αυτών που έχουν πάγιο και υποχρεωτικό χαρακτήρα, υπό τον όρο ότι έχει καταρτιστεί και έχει εγκριθεί νόμιμα από τα αρμόδια όργανα προϋπολογισμός που αφορά σε

δαπάνες που εξυπηρετούν το σκοπό του Οργανισμού, αποφασίζονται με νόμιμη απόφαση του αρμοδίου οργάνου και συνοδεύονται από τα νόμιμα δικαιολογητικά, τηρουμένων και των λοιπών νομίμων προϋποθέσεων.

52. Με την παραπάνω πλειοψηφήσασα γνώμη διαφώνησε ο Γεώργιος Ανδρέου Νομικός Σύμβουλος του Κράτους (ψήφος 1) ο οποίος υποστήριξε ότι, δεδομένου ότι στο νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στον ΑΟΟΑ, δεν διατυπώνεται με σαφήνεια αν η έλλειψη κατάρτισης ισολογισμού ή απολογισμού επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την έγκριση ή εκτέλεση αντίστοιχου προϋπολογισμού του εν λόγω νπδδ και λαμβάνοντας υπόψη α)ότι σκοπός του Οργανισμού αυτού είναι η παροχή στους δικαιούμενους στρατιωτικούς ιδιόκτητης κατοικίας, β)ότι προς εκπλήρωση του σκοπού του, ο ΑΟΟΑ προβαίνει -μεταξύ άλλων- στη χορήγηση στεγαστικών δανείων καθώς και στην επιδότηση, από ίδιους πόρους, ενός ποσοστού ή του συνόλου του επιτοκίου των στεγαστικών αυτών δανείων, γ)την προέλευση και το είδος των πόρων αυτού σε συνδυασμό με το ότι ο προϋπολογισμός κάθε νπδδ συνιστά απλή πρόβλεψη των εσόδων και εξόδων αυτού και τίποτε περισσότερο και δ)ότι η εν γένει οικονομική και περιουσιακή κατάσταση του αποτυπώνεται μόνο στον αντίστοιχο ενός προϋπολογισμού ισολογισμό και απολογισμό, στο πρώτο και δεύτερο ερώτημα, αρμόζει η απάντηση ότι δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση δαπανών πέραν των παγίων και υποχρεωτικών, οι οποίες όμως δεν αποτελούν αντικείμενο του εξεταζόμενου ερωτήματος. Περαιτέρω, από τη μη κατάρτιση Ισολογισμού από το έτος 2009-2015, στον οποίο, με βάση το νόμο, απεικονίζεται η περιουσία του Οργανισμού, επηρεάζεται η νομιμότητα των δαπανών, όταν αυτές δεν προβλέπονται από το νόμο ή κανονιστική πράξη, αλλά εξυπηρετούν την κύρια αποστολή του, διότι η έλλειψη του καθιστά αδύνατο τον έλεγχο της οικονομικής κατάστασης του ΑΟΟΑ καθ' έκαστο οικονομικό έτος του επίμαχου χρονικού διαστήματος, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία του.

53. Στο τρίτο ερώτημα (πρώτο και δεύτερο υποερώτημα) Κατά την ομόφωνη γνώμη του ΣΤ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ το τρίτο ερώτημα και στα δύο σκέλη του δεν πληροί τις προϋποθέσεις υποβολής ερωτήματος προς έκδοση γνωμοδότησης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (Α' 324).δεδομένου ότι .στο μεν πρώτο

υποερώτημα δεν τίθεται κανένας νομικός προβληματισμός και απλά εκτίθενται οι ισχύουσες διατάξεις της απόφασης του ΥΕΘΑ με αριθμό ΥΑ873958/5-3-1955, όπου προβλέπεται η θεώρηση των Ενταλμάτων Πληρωμής από Υπηρεσία του ΑΟΟΑ, ως προϋπόθεση πραγματοποίησης των δαπανών του Οργανισμού και ότι η θεώρηση αυτή των ενταλμάτων πληρωμής από το ΤΕΕΔ προϋποθέτει έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης και έλεγχο αυτής ως προς την επίπτωση στην περιουσία του ΑΟΟΑ [εδάφιο δ, παράγραφος Α της απόφασης ΥΕΘΑ με αριθμό 873958/5-3-1955 (Α 84), σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 6 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ΑΟΟΑ (Α 101/1955)], ο δε έλεγχος που προηγείται της θεώρησης των ενταλμάτων πληρωμής, αφορά και στην κανονικότητα και στην νομιμότητα της δαπάνης, ωστόσο όμως δεν υποκαθιστά, ούτε αποκλείει, ούτε παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων και από άλλα όργανα που έχουν από την κείμενη νομοθεσία αρμοδιότητα ελέγχων για τη νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης.

54. Ομοίως και στο δεύτερο υποερώτημα του τρίτου ερωτήματος για το εάν ο προβλεπόμενος στην απόφαση με αριθμό ΥΑ873958/5-3-1955 του ΥΕΘΑ (Α 84), έλεγχος επί της εν γένει διαχείρισης της περιουσίας του ΑΟΟΑ καθίσταται ανενεργός, ελλείπει καταρτισμένου και εγκεκριμένου Ισολογισμού και Απολογισμού τα τελευταία έτη, δεν πληροί τις προϋποθέσεις υποβολής ερωτήματος προς έκδοση γνωμοδότησης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (Α' 324) δεδομένου ότι δεν τίθεται συγκεκριμένος νομικός προβληματισμός, ούτε επιζητείται ερμηνεία συγκεκριμένης διάταξης. Σε κάθε περίπτωση πάντως, επισημαίνεται ότι όπως προεκτέθηκε η έλλειψη καταρτισμένου και εγκεκριμένου Ισολογισμού και Απολογισμού, δεν εκμηδενίζει, δεν ακυρώνει, δεν αναστέλλει και δεν αδρανοποιεί, ούτε υποκαθιστά, αποκλείει, ή παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων στην περιουσία του ΑΟΟΑ. Απεναντίας, επιβάλλει την άμεση διενέργεια έκτακτων και διευρυμένων ελέγχων από τα αρμόδια όργανα για τη διαπίστωση και επιμερισμό ευθυνών λόγω των παρατυπιών και ανωμαλιών στη διαχείριση των οικονομικών του ΑΟΟΑ.

55. Τέλος κατά την ομόφωνη γνώμη του ΣΤ' Τμήματος του Ν.Σ.Κ, το τέταρτο ερώτημα που έθεσε η αρμόδια Υπηρεσία για το εάν είναι σύμφωνη με την

ισχύουσα νομοθεσία η άσκηση διοικητικού προληπτικού ελέγχου και η εκκαθάριση των δαπανών του ΑΟΟΑ από το ΤΕΕΔ, υπηρεσία εντός του ΑΟΟΑ, δοθέντος ότι ο έλεγχος αυτός ασκείται για τα ΝΠΔΔ, που ανήκουν στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, από δημόσιες υπηρεσίες διοικητικά ανεξάρτητες από αυτά (άρθρα 89 και 146, παράγραφος 1 του ν. 4270/14 και άρθρο 11, παράγραφος 1 του ν.4337/15), τίθεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, αφού, μετά την αντικατάσταση της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης α' του άρθρου 31 του ν. 4270/2014 από την παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015, προβλέφθηκε ότι, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4129/2013 περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, από 1.1.2017 καταργείται ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών του κράτους και από 1.1.2019 των δαπανών ΟΤΑ και του συνόλου των ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου από δημόσιες υπηρεσίες διοικητικά ανεξάρτητες από τους φορείς που πραγματοποιούν τις δαπάνες. Επίσης, με βάση το άρθρο 24 παρ. 9 και 69Γ του ν. 4270/2014, όπως ισχύουν σήμερα, οι προϊστάμενοι των οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά την παρ. 3 του άρθρου 24 του ίδιου νόμου και οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 25 του ίδιου νόμου), καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και που ασκούνται από τις ΥΔΕ και το Ειδικό Λογιστήριο. Από τις παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις, ευθέως συνάγεται ότι ο προληπτικός έλεγχος δαπανών διενεργείται πλέον από τις οικονομικές υπηρεσίες του ίδιου του φορέα που τις πραγματοποιεί, χωρίς αυτό να παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων στην περιουσία του ΑΟΟΑ από όλα τα αρμόδια όργανα.

Απαντήσεις

Με βάση τα προεκτεθέντα, στα τεθέντα ερωτήματα, το Στ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ως εξής:

56.Για το πρώτο και δεύτερο ερώτημα: Ανεξάρτητα από τις όποιες διοικητικές, πειθαρχικές, φορολογικές, αστικές ή ποινικές ευθύνες που καταλογίζονται στα αρμόδια όργανα --που επί σειρά ετών και παρά τις συστάσεις των οικονομικών επιθεωρητών, παρέλειπαν να καταρτίζουν και να υποβάλλουν τους προβλεπόμενους ισολογισμούς και απολογισμούς του

ΑΟΟΑ- για παράβαση των κανόνων και των γενικών αρχών διασφάλισης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της ορθής λογιστικής αποτύπωσης των δραστηριοτήτων του Οργανισμού τούτου ως προς το ουσιαστικό μέρος κάθε δαπάνης σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η απουσία καταρτισμένων και εγκεκριμένων από τα αρμόδια όργανα ισολογισμών και απολογισμών για τα έτη 2009-2015, που έχει ως αποτέλεσμα να μην υφίσταται ακριβής και πλήρης απεικόνιση της εν γένει περιουσιακής κατάστασης του ΑΟΟΑ, δεν επηρεάζει καταρχήν την κατάρτιση, έγκριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού (υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι κατά την κατάρτισή του τηρούνται οι γενικές αρχές των άρθρων 49 και 51 του ν. 4270/2014), αλλά ούτε την νομιμότητα των δαπανών που περιέχονται σε νομίμως συνταχθέντα και εγκριθέντα προϋπολογισμό και δεν προβλέπονται μεν στον νόμο ή σε κανονιστική πράξη, αλλά εξυπηρετούν την κύρια αποστολή του ΑΟΟΑ που συνίσταται στην αξιοποίηση της περιουσίας του με σκοπό την παροχή ιδιόκτητης κατοικίας στους δικαιούχους στρατιωτικούς. Ειδικότερα, η μη έγκριση ισολογισμών και απολογισμών προηγούμενων ετών (2009-2015) δεν απαγορεύει στον ΑΟΟΑ να πραγματοποιεί δαπάνες πέραν αυτών που έχουν πάγιο και υποχρεωτικό χαρακτήρα, υπό τον όρο ότι έχει καταρτιστεί και έχει εγκριθεί νόμιμα από τα αρμόδια όργανα προϋπολογισμός που αφορά σε δαπάνες που εξυπηρετούν το σκοπό του Οργανισμού, αποφασίζονται με νόμιμη απόφαση του αρμοδίου οργάνου και συνοδεύονται από τα νόμιμα δικαιολογητικά, τηρουμένων και των λοιπών νομίμων προϋποθέσεων.

57.Για το τρίτο ερώτημα (πρώτο και δεύτερο υποερώτημα): Το τρίτο ερώτημα και στα δύο σκέλη του, δεν πληροί τις προϋποθέσεις υποβολής ερωτήματος προς έκδοση γνωμοδότησης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (ΦΕΚ Α' 324), δεδομένου ότι στο μεν πρώτο υποερώτημα δεν τίθεται κανένας νομικός προβληματισμός, ούτε επιζητείται ερμηνεία συγκεκριμένης διάταξης και απλά εκτίθενται οι ισχύουσες διατάξεις της απόφασης του ΥΕΘΑ με αριθμό ΥΑ873958/5-3-1955, όπου προβλέπεται η θεώρηση των Ενταλμάτων Πληρωμής από Υπηρεσία του ΑΟΟΑ, ως προϋπόθεση πραγματοποίησης των δαπανών του Οργανισμού και ότι η θεώρηση αυτή των ενταλμάτων πληρωμής από το

ΤΕΕΔ προϋποθέτει έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης και έλεγχο αυτής ως προς την επίπτωση στην περιουσία του ΑΟΟΑ [εδάφιο δ, παράγραφος Α της υπ' αριθμ. 873958/5-3-1955 απόφασης ΥΕΘΑ (ΦΕΚ Α 84), σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 6 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ΑΟΟΑ (ΦΕΚ Α 101/1955)], ο δε έλεγχος που προηγείται της θεώρησης των ενταλμάτων πληρωμής, αφορά και στην κανονικότητα και στην νομιμότητα της δαπάνης, ωστόσο όμως δεν υποκαθιστά, ούτε αποκλείει, ούτε παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων και από άλλα όργανα που έχουν από την κείμενη νομοθεσία αρμοδιότητα ελέγχων για τη νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης. Ομοίως και στο δεύτερο υποερώτημα του τρίτου ερωτήματος για το εάν ο προβλεπόμενος στην απόφαση με αριθμό ΥΑ873958/5-3-1955 του ΥΕΘΑ (ΦΕΚ Α 84), έλεγχος στην εν γένει διαχείριση της περιουσίας του ΑΟΟΑ καθίσταται ανενεργός, ελλείψει καταρτισμένου και εγκεκριμένου Ισολογισμού και Απολογισμού τα τελευταία έτη, δεν πληροί τις προϋποθέσεις υποβολής ερωτήματος προς έκδοση γνωμοδότησης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (ΦΕΚ Α' 324) δεδομένου ότι δεν τίθεται συγκεκριμένος νομικός προβληματισμός ούτε επιζητείται ερμηνεία συγκεκριμένης διάταξης. Σε κάθε περίπτωση πάντως, επισημαίνεται ότι όπως προεκτέθηκε, η έλλειψη καταρτισμένου και εγκεκριμένου Ισολογισμού και Απολογισμού, δεν εκμηδενίζει, δεν ακυρώνει, δεν αναστέλλει και δεν αδρανοποιεί, ούτε υποκαθιστά, αποκλείει, ή παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων στην περιουσία του ΑΟΟΑ.. Απεναντίας, επιβάλλει την άμεση διενέργεια έκτακτων και διευρυμένων ελέγχων από τα αρμόδια όργανα για τη διαπίστωση και επιμερισμό ευθυνών λόγω των παρατυπιών και ανωμαλιών στη διαχείριση των οικονομικών του ΑΟΟΑ.

58. Για το τέταρτο ερώτημα: Το τέταρτο ερώτημα τίθεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, αφού, μετά την αντικατάσταση της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης α' του άρθρου 31 του ν. 4270/2014 από την παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015, προβλέφθηκε ότι, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4129/2013 περί Ελεγκτικού Συνεδρίου, από 1.1.2017 καταργείται ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών του κράτους και από 1.1.2019 των δαπανών ΟΤΑ και του συνόλου των ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που υπάγονται στον

προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου από δημόσιες υπηρεσίες διοικητικά ανεξάρτητες από τους φορείς που πραγματοποιούν τις δαπάνες. Επίσης, με βάση τα άρθρα 24 παρ. 9 και 69Γ του ν. 4270/2014, όπως ισχύουν σήμερα, οι προϊστάμενοι των οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά την παρ. 3 του άρθρου 24 του ίδιου νόμου και οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 25 του ίδιου νόμου), καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και που ασκούνταν από τις ΥΔΕ και το Ειδικό Λογιστήριο. Από τις παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις, ευθέως συνάγεται ότι ο προληπτικός έλεγχος δαπανών διενεργείται πλέον από τις οικονομικές υπηρεσίες του ίδιου του φορέα που τις πραγματοποιεί, χωρίς αυτό να παρεμποδίζει τη διενέργεια ελέγχων στην περιουσία του ΑΟΟΑ από όλα τα αρμόδια όργανα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

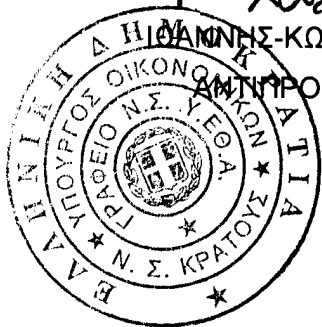
Αθήνα, 18-10-2017

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γ. Χαλκιάς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

[Signature]

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ Ε. ΜΑΡΙΝΟΥ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.